

"PROLETAREC"
JE DELAVSKI
LIST ZA
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

DRUGI
NAJSTAREJŠI
jugoslovanski
socialistični list.

ŠT.—NO. 1224.

Entered as second-class matter December 6, 1907, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

CHICAGO, ILL., 26. FEBRUARJA, (FEBRUARY 26,) 1931.

Published weekly at

3639 W. 26th St.

LETO—VOL. XXVI.

V DESETIH LETIH PROPADLO NAD SEDEM TISOČ BANK

NAJVEČ BANČNIH POLOMOV SE JE DOGODILO V U. S. A. PROŠLO LETO

V Zed državah je bilo lani 25,000 bank.—250 velebank kontrolira nad 50 odstotkov bančnega kapitala

Od leta 1921 do leta 1930 je propadlo v Zedinjenih državah blizu šest tisoč bank, ki so imeli skupno nad dve milijardi dolarjev vlog.

Leta 1930 je prenehalo poslovati 1,326 bank, v katerih je bilo nad \$9,000,000,000 (devet milijard dolarjev) vlog. Te številke posnemamo iz poročila, ki ga je dal o bankah J. W. Pole, Comptroller of Currency pri zvezni vladi.

Skoro v vsakem slučaju za tvorjene banke izgube vlagatelji polovico in več od svojih vlog.

Izmed bank, ki so šle lani na kant, je največja Bank of U. States in New Yorku, katera je imela \$161,000,000 vlog. Veliko milijonov vlog so imele tudi Withemove banke v Georgiji, Alabami in Floridi.

Mnogo bank se je rešilo pravila s pridruženjem h kaki večji, ali pa je postal podružnica te ali one velike banke. Polomi bank se nadaljujejo tudi v tem letu in ni se izgledov, da se finančna situacija obrne na bolje.

V Zedinjenih državah je bilo lani 25,000 bank, Finance kontrolirajo velike banke v New Yorku, Chicagu in drugih večjih mestih. 250 velikih bank je imelo \$33,400,000,000 aktivne, ali 46 odstotkov vsega denarja, ki ga imajo ameriške banke. Največji delež kontrolira veliki newyorški finančni zavodi, ali 15 odstotkov od skupne vsote, ki jo imajo ameriške banke. S svojimi podružnicami kontrolira omenjenih 250 bank nad 50 odstotkov vsega denarja, ki je v ameriških bankah.

Stiriindvajset newyorških velebank ima \$700,000,000 kapitalizacije, ali skoraj toliko kakor dvajset tisoč malih bank skupaj, ki poslujejo v malih mestih med delavci in farmarji. Veliki newyorški finančni zavodi, ali 15 odstotkov od skupne vsote, ki jo imajo ameriške banke. S svojimi podružnicami kontrolira omenjenih 250 bank nad 50 odstotkov vsega denarja, ki je v ameriških bankah.

V letih 1921-29 je aktiva ameriških bank narasla za okrog dvajset milijard dolarjev, vzhodno teme je v teku desetih let propadlo nad sedem tisoč bank, ki so tem pripravile posebno male vlagatelje — delavce, farmarje in male trgovce — ob milijone dolarjev prihrankov.

V New Yorku npr. so banke, ki imajo do tri milijarde dolarjev aktive, ali več ena, kakor nekaj sto malih bank skupaj. V Chicagu je ena, ki ima nad milijardo dolarjev aktive. Ti bančni kolosi kontrolirajo ne samo ameriške finance, nego tudi 70 odstotkov ameriške industrije in naravno, ameriško

repovedane knjige v Jugoslaviji

Jugoslovanska vlada je z dekretem meseca januarja zopet prepovedala osem raznih publikacij, to pot večinoma knjige, s pojasnilom, da pišejo proti interesom države.

Skrajšanje delavnika poštним uslužbencem

FARMARJI V ARKANSASU V KRUŠNI PROCESIJI

Prosperiteta farmerjev v Arkansasu, ki so večinoma najemniki, je razvidna s te slike. Lani jim je večina pridelkov uničila suša. Kar so imeli zaloge in prihrankov, je pošlo že meseca decembra, nato se je mednje naseilia beda. Ameriško javnost so opozorili nase s svojimi vpadi v trgovine. "Mi potrebujemo življe," se je glasil njihov ultimatum, "in če jih ne dobimo zlepja, jih bomo vzeli." Ameriški Rdeči križ zbira milijone dolarjev, da ponaga obubožanim poljedelcem v Arkansusu, Kentuckyju in drugih pričazetih krajih. Razne organizacije so začele s pomožno akcijo za prehranjevanje otrok. V mnogih družinah so že čisto izstradani. Dva tipična izmed teh sta na levi na tej sliki. Na desni je vrsta farmerjev, ki čakajo, da pridej, v trgovin: na vrsto in dobe živil na račun Rdečega križa. V rokah imajo izkaznice, na katerih je navedeno, do koliko blaga so upravičeni.

SEST MILIJONOV NA LETO ZA VOJNO PROTIV KRIMINALSTVU

Ameriške oblasti potrošijo vsako leto približno šest milijard za vzdrževanje policije, ječ, sodišč itd., ali vzlic te ogromni vsoti zločinstva naraščajo, posebno še v nekaterih velikih mestih, med katerimi je Chicago eno prvih. Za vsak tisoč dolarjev zavarovalnine zlatarskih trgovin proti vломom in ropom je tarifa zavarovalnica \$66 v Chicagu, \$30 v New Yorku in \$20 v Philadelphia; določena je na podlagi riskiranja. Ker je v Chicagu proporno oročanjem mnogo več zlatarskih trgovin kakor v New Yorku, je tudi zavarovalna tarifa več kot se enkrat višja nego v New Yorku. Zločinstvo cvete, ker ima protekcijo v organizacijah kapitalističnih politikov, zato ga tudi šest milijard ne more začrpaniti. Izvolitev socialistične administracije je edino uspešno sredstvo, ki se ga ljudstvo lahko posluži.

Hitlerjev način rešitve Nemčije

Nemški fašistični voditelj Adolf Hitler, ki se razglaša za Mojzesja Nemčije, pravi, da ko pride na vladu, bo z diktatorskimi dekreti takoj odstavil vse žide iz javnih uradov, jih kolikor mogoče izgnal in Nemčije, in iztrebil bo marksizem, ki se zajeda v razbolelo telo rajha. Njegovi biriči pa že zdaj groze, kako bodo sekali socialistične glave.

Preloge za socialno zavrnjanje

Pred vojno so se unije in katolični listi socialistom rogovali, ki so zahtevali socialno zavrnjanje. Danes je že malo legislatur, ki ne bi imelo predlog od raznih poslanec za stalnih tega znižanja.

NAROČITE
KNJIGE!

IZBERITE SI JIH IZ
cenika na 7. strani

DRAGA PROTEKCIJA AMERIŠKIH INTERESOV V NICARAGUI

Ameriške davkoplačevalce stanejo ameriške čete v Nicaragui, kjer se nahajajo od leta 1926, \$5,500,000. Poslane so bile tja, da napravijo "red in mir" ter da protektirajo "ameriške interese". Res so zdušile liberalno stranko pod vodstvom generala Sandina, ker je propagiral načelo, da bi morali priročni zakladi republike služiti domačemu prebivalstvu, ne pa donasati profit Wall Streetu. Ameriško časopisje ga je proglašilo za "bandita" in njegove čete, ki so se upirale ameriški invaziji ter domačim krvosesom, so istotko krstili z "banditi". Ameriške marinske čete so bile v 300 bitkah z insurzentami, v katerih je bilo ubitih 42 ameriških vojakov, domačinov pa seveda veliko več. Zdaj je ameriška vlada svoje čete odpoklicala, ker je uporniško gibanje zatrto. V Nicaragui ostane le še 500 ameriških vojakov, ki bodo učili domačine v vojaški umetnosti v interesu ameriških investicij ter domače vlade, katera uživa ameriško protekcijo.

Brezposelnost v Italiji na narašča

Koncem februarja je število brezposelnih v Italiji naraslo na 750,000, kakor razvidno iz vladne statistike. Od 1. januarja je število večje za okrog 100,000, ali četrtn milijona večje, kot je bilo pred letom.

"Speakeasies" plačajo milijone za protekcijo

Samuel Seabury, preiskovalni uradnik mesta New York, in pravi, da plačajo butlegarje glavah ljudstva, ker sledi bobnu in cirkusu rajše kot da bi se potrudilo mislit in glasovati razumno.

UMORI IN ROPI V DRUGEM AMERIŠKEM MESTU NAGLO NARAŠČAJO

Januarja in februarja je bilo v Chicagu umorjenih 50 ljudi.—Osebne varnosti na ulicah in v hišah ni več

majo nobenega usmiljenja do žen in otrok, in ubijejo svoje žrtev kakor da so ljudje podgane.

Do 18. februarja je bilo v Chicagu 1.590 policij naznanih cestnih ropov (holdups), ali blizu pet sto več kakor lani v istem času. Če volilci v Chicagu takega stanja nočejo, naj pri županskih volitvah izvolijo socialistu Collinsa za župana, pa bo že v prvem letu njegove administracije postal Chicago za prebivalstvo dvajsetkrat bolj varno mesto kakor je danes. Zdaj sploh ni nihče več varen pred roparji in drugimi zločinci, ki preže na moške, žene in dekle, pa tudi na otroke.

Kanada noče imigrantov

Kanadska vlada je ustavila naseljevanje docela za bodoči dve leti.

Mahatma Gandhi.

Mahatma Gandhi, poseben indijski gibanja za svoboditev, ki je bil nedavno izpuščen iz ječe, je primavljen sporazumeti se z Anglijo, aka bo uvedel, da ima resen namen dati Indiji avtonomijo in če preneha z nasilnimi akcijami v nacionalisti pod Gandhijevim boju proti indijskim nacionalistom. V slučaju sporazuma bi sivno revolucijo.

Hoyerjev sporocilo o potrebi povisanja poštini je nov dokaz slabega gospodarstva pod kapitalizmom.

Več ljudi so te tedne roparji ubili brez vsakega vzroka. Izgubili so vsako človečnost, ni-

Glasovi iz našega Gibanja

ZAPISNIK SEJE EKSEKUTIVE J. S. Z.
dne 6. februarja 1931

Prisojni od eksekutive Fr. Alesh, F. Godina, J. Oven, F. Vider, P. Kokotovich in Fr. Zaitz; od nadzornega odbora JSZ. Lotrich in B. Novak; od prosvetnega odseka Garden, Molek in Rak; od nadzornega odseka slov. sekcijs Angeline Zaitz; tajnik Chas. Pogorelec.

Zapisnik prejšnje seje sprejet.

Izč. pek poročila tajnika Pogoča: Od prošle seje je bil s sodelovanjem s. Snoja ustanovljen nov klub na Imperialu, Pa.

Pristopilo je 18 članov in članic. V klubu št. 1 v Chicago je bil ustanovljen mladinski odsek, v katerega je na ustanovni seji pristopilo 11 članov in članic.

Novi klub na Imperialu ter mladinski odsek k. Št. 1 imata dobre izglede za napredok. Mladinski odsek v Clevelandu, ki bi imel postati odsek kluba št. 27, se pridruži Soc. mladinski ligi,

kakor je poročal s. Siskovich, tajnik kluba št. 27. Ker bo mladinski odsek v veliki meri navezan na sodelovanje kluba, sem Siskovichu priporočal, da naj vplivajo na mladino, da deluje kot odsek kluba.

Napredek v članstvu beležijo prošli mesec klubi: št. 115, Detroit; Bridgeport, O.; Powhatan Point, O.; Conemaugh, Pa.; Milwaukee, Wis. Januarja so tajnici naročili znak za 838 članov.

Ker so v nekaterih naselbi na zapadne Penne dobrí izgledi za ustanovitev klubov, sem se obrnil na s. Snoja za sodelovanje. Obljubil je, da bo šel na pot v en ali drugi kraj, kadarkoli mu bodo dopuščale okolščine.

... razširjenje naše agitacije med hrvatskim in srbskim delavstvom je v teku akcija, katere cilj je organiziranje hravatsko-srbske sekcije. Več bo moralo poročati o tem delu na prihodnji seji.

Soc. stranka zbirala agitacijski fond, v katerem želi glasom proračuna dobiti minimalno vso. \$50,000. Obrača se na JSZ. za sodelovanje. Zveza bo pomagala kolikor mogoče. Poročilo tajnika Pogorelca sprejeto na znanje.

Tajnik pojasni, da predloži nadzorni odbor letno poročilo o finančnih bodočih sejih.

Sledi razprava o vprašanju m. adinskih odsekov. Ali je boljše, da delujejo kot odseki klubov, ali kot samostojne skupine, pridružene k soc. mladinski ligi. Mnenje večine je, da je za agitacijo med jugoslovanskim delavstvom in s tem za stranko veliko bolje, če mladinski klub delujejo kot odseki v že obstoječih klubih JSZ. Ob enem je potrebno, da sodelujejo z mladino ligo, iz česar sledi, da so lahko ravno tako aktivni v ameriški soc. organizaciji in v ml. ligi, ako so pridruženi k JSZ., kakor če bi spadali direktno k YPSL. Nasploh mnenje je bilo, da bi v San Franciscu možnosti za ustanovitev in prospevanje klubov JSZ. in upa, da ga bodo somišljenci prej ali slej ustanovili. Primanjkuje pa agitator-

NOVE VRSTE AEROPLAN V VOJNE NAMENE

Na sliki je aeroplán, ki se ga lahko v 5 minutah avtomatično zloži skupaj in z enako naglico zopet sestavi za polet. Zloženega lahko spravi v cev oziroma v premeru, kakršne so napravili v ta namen v eni podmočini ladji ameriške vojne mornarice. S tem letalom zdaj eksperimentirajo. Ladja vozi pod vodo do "ovražnega" obrežja ali do sovražnikov vojne mornarice, se dvigne nad vodo, izpusti svoje letalo v zrak v svrhu opazovanja ali pa metanja bomb, nato zopet naza v cev ter na varno pod vodo. Ako bodo eksperimentacija posrečena, bo naročila ameriška vojna mornarica za svoje podmorske ladje več takih letal.

jev za JSZ. in Proletarca. Naši somišljenci, ki se bi za stvar lahko zavzeli in so sposobni, so zelo zaposleni z raznimi deli pri Slovenskem domu in njegovih odsekih, kakor tudi v društvi. Proletarci je v San Franciscu dobil več novih naročnikov in pričakuje, da bo v bodoče tudi agitacija za naše gibanje živahnja kakor dolej.

Sklenjeno, da se izreče Ovnu za njegovo agitacijsko delo zahvala.

Zaitz izvaja, da bo treba povčati agitacijo za Prosvetnico. Več o tem se razpravlja na prihodnjih sejih.

Snojevo poročilo

Bridgeport, O. — Prireditev federacije SNPJ. 14 feb. je povoljno izpadla. Spored je bil dobro izbran. V angleščini sta deklamirala Margaret Snay in Raymond Rebol, Vera Hribenik pa v slovenskem jeziku. V glasbenih točkah je igrala Margaret Snay. Na Glencoe bo 30. maja dopoldne konferenca JSZ. za vzhodni Ohio, po seji pa bo priredba v prid konferenčne blagajne. Spored za priredbo se že sestavlja. Kot govorilci nastopi med drugimi 13-letni sin Matt Tušeka iz Power Pointa.

Tukajšnji klub JSZ. ima v načrtu aranžirati v kratkem včerjno priredbo s sodelovanjem svojega pevskega zbornika "Na prej". Na Glencoe bo 30. maja dopoldne konferenca JSZ. za vzhodni Ohio, po seji pa bo priredba v prid konferenčne blagajne. Spored za priredbo se že sestavlja. Kot govorilci nastopi med drugimi 13-letni sin Matt Tušeka iz Power Pointa.

Kot že poročano, je bil 8 feb. ustanovljen nov klub JSZ. na Midwayu, Pa. Ker je tam več dobro poučenih somišljenikov, kot so Žust, Nagode, Nagan, Lukan in drugi, je upanje da bodo zgradili iz kluba skupino z mladino jako postoiško.

V Belleaire se je vršilo par celo po več mesecih, ne delavšodov, na katerih so bile zavzeli, ki so uposleni v njih, pa so stopane vse tri frakcije organiziranih premogarjev. Delujejo v rebsčine v kompanijskih proizvodnih zavodov, v katerih je vse dražje in ob enem slabšem kot pa v drugih prodajalnah v mestu.

Trpine znajo guliti, ampak tega smo si sami krivi. Nič se ne trudimo, da bi zlomili bič, ki nas tepe.

Delavske razmere po zapadu so v splošnem slabe. Dela so nestalna. Ko ga izgubiš v eni kemi, ne kaže skoro drugega kakor da se izseli. Radi te ne- stanovitnosti je agitacija za liste težka. Ljudje se branijo naročiti "Proletarca", če ne vem, koliko časa bom še tukaj.

Dobil sem nekaj naročnikov v tej državi in nekaj v Washingtonu, pa mi je vzelo veliko truda — rekel bi po domače, da sem si moral skoraj "jezik znotrat". Na zapadu je Proletarci slabo zastopan. Vzrok je križa in pa to, da se rojaki vedno selijo. Le večje naselbine v krajih, kjer je tudi kaj indusrije, so izjema, v njih pa manjka agitatorev.

Družinskega koledarja sem naročil prvič 25 izvodov in v dveh dneh vse razpečal. Naročil sem jih potem še 15, ali ker mi zdravje ni ves čas dopuščalo, da bi šel z njimi okrog rojakov, jih imam še nekaj. Storil sem torej za Proletarca kolikor se je dalo. Koledarja bi se v teh krajeh lahko veliko več razpečalo, ako bi tajniki društva hoteli pomagati. Vse se napravi, če je volja. Treba je dostikrat kakšno genco pozreti, pa kaj se hoče!

Ena naša društva imajo za tajnike tu rojene Slovence. Izmed teh so eni poročeni z Amerikami, pa se v takih dnevnih več ne brigajo za slovenske publikacije. Kolek ajo asem in si vzamejo plačo — te je približno vse, kar še store.

John Zupancich, zastopnik.

Iz zapada

Helper, Utah. — Osim me od drugod vprašujejo, kakšne so tu delavske razmere, na tem mestu odgovarjam, da se v okolici Helperja, Carbon County, Utah, zelo slabé.

Tu nikakih fabrik, ne gozdov, nego samo premogovniki, ki pa prav slabo obratujejo, enkomaj dan do dva dni v tednu.

Nekateri so čisto prenehali z delom. Nedavno so odpustili v službe več kot tri četrinice premogarjev. Majne so tukaj neunijske. Vozički so velika stvar, da premogari v šali pravijo, da od enega konca komaj vidi do drugega. Polni tehtajo nad štiri tone, plačajo pa le za dva ali dve in pol, drugo ukrajejo v prid kompanije. Tu li ves "dead work" morajo premogarji izvršiti zastonj. Nekateri premogovniki ne izplačujejo mezde po ves mesec, včasih

natorje, ki so glasovali proti. V cest. Pa vpijejo: "Tudi revni nižji zbornici (Assembly) je sloji bodo plačali." Da, vsakden, za ta predlog še veliko večja ki ima avto in potrebeni večina. S tem so progresivi izdenar za gasolin. Avto je vršili kar so obljudili — dalj delavcu razvedrio — zabava, pa njihov program ne sega. do cesar je seveda on v prvi Dele bodo vršili sedaj socialisti, ki stremijo za PODRŽAVLJENJE VSEH JAVNIH NAPRAV. To je še le del socializma. Nalogu ljudstva pa je, da izvoli obema zbornicama sozialistično večino.

Mesto Milwaukee je sedaj v položaju, da si zagotovi lastno električno centralo in pristedi ljudstvu milijone. Power Trust pa se s pomočjo nestrankarjev še vedno bori za onih 28 akrov zemlje na Jones Islandu, kjer bi socialisti radi zgradili mestno elektrarno. Volilec naj si to zapomnji za prihodnje volitve. Posebno 5. warda.

Mesto Seattle, Wash., ima svojo elektrarno. Kilowat Hour električne sile stane sedaj 3.75c, poprej pa je ljudstvo plačevalo privatni družbi po 20c za Kilowat Hour. Komaj je pričela obravnavati mestna elektrarna, so veleroparji znižali ceno na 12c in takoj za tem, na 8 centov. Toliko plačujejo sedaj nekateri stanovalci, ker mesto svojih načrav še ni razširilo po vseh delih.

Poleg tega pa ima mesto stotisoč dol. dobitka letno in plača svoje delavce boljše kot prijednjem mestu. To je načrav. Teplo znajo guliti, ampak tega smo si sami krivi. Nič se ne trudimo, da bi zlomili bič, ki nas tepe.

Delavske razmere po zapadu so v splošnem slabe. Dela so nestalna. Ko ga izgubiš v eni kemi, ne kaže skoro drugega kakor da se izseli. Radi te nestanovitnosti je agitacija za liste težka. Ljudje se branijo naročiti "Proletarca", če ne vem, koliko časa bom še tukaj.

Dobil sem nekaj naročnikov v tej državi in nekaj v Washingtonu, pa mi je vzelo veliko truda — rekel bi po domače, da sem si moral skoraj "jezik znotrat". Na zapadu je Proletarci slabo zastopan. Vzrok je križa in pa to, da se rojaki vedno selijo. Le večje naselbine v krajih, kjer je tudi kaj indusrije, so izjema, v njih pa manjka agitatorev.

Družinskega koledarja sem naročil prvič 25 izvodov in v dveh dneh vse razpečal. Naročil sem jih potem še 15, ali ker mi zdravje ni ves čas dopuščalo, da bi šel z njimi okrog rojakov, jih imam še nekaj. Storil sem torej za Proletarca kolikor se je dalo. Koledarja bi se v teh krajeh lahko veliko več razpečalo, ako bi tajniki društva hoteli pomagati. Vse se napravi, če je volja. Treba je dostikrat kakšno genco pozreti, pa kaj se hoče!

Ena naša društva imajo za tajnike tu rojene Slovence. Izmed teh so eni poročeni z Amerikami, pa se v takih dnevnih več ne brigajo za slovenske publikacije. Kolek ajo asem in si vzamejo plačo — te je približno vse, kar še store.

John Zupancich, zastopnik.

Razne zanimivosti

Milwaukee, Wis. — Skoro 14,000 družin v našem mestu preživlja javna drobodelnost.

Pred prostori, kjer delijo živež, vidiš vsak dan te bedne v skoro nepreglednih vrstah; dolge ure stoje v mrazu ali v mokroti, da priredijo na vrsto. Pa se norčevali iz Rusije, ker je imela "bread lines". — In mi v najbogatejši deželi na svetu!

Postava, ki dovoljuje občinam lastovati in obravnavati javne naprave, je bila v senatu sprejeta z 18 proti 14 glasovi. Ljudstvo si naj zapomni one se-

Ker se gotovi ljudje v naši naselbini puste preslepiti onim, ki zavijojo in potvarjajo resnico, je potrebno nekaj pojasnila in obenem mr. cenu osvežiti spomin.

V predzadnji štev. četrti leta je žurnalista čitam kratko notico, naslovljeno na slov. poslanca v Madisonu, s. J. Ermencu, v kateri pravi med drugim: "Kar se nas tiče, zaenkrat nismo glede zakonov nobenih sugestij, pač pa bi na našega assemblymana apelirali, da na pristojnem mestu zavesti ves svoj vpliv, da se že enkrat končajo — prepriči in boji pri naši Slogi."

Sodr. Ermenc, kot eden izmed glavnih odbornikov J. P. Z. S. in povrhu še socialist načrta izvaja "na pristojnem mestu" svoj vpliv, da izbriše iz Stauta predložene pogodbe radi glasila določbo, ki pravi, da načrta MORA GLASILO PISATI V SMISLU USTAVE IN SPREJETIH RESOLUCIJ, torej tudi v smislu resolucije, ki priznava socialistična načela. Nadalje — s. E. Ermenc naj vpliva, da se predragiči točka v tej pogodbi, katera omogoča glavnemu odboru spremeniti glasilo, ako vididi da ne izpolnjuje pogodbe. Z drugimi besedami, s. E. naj skribi, da se bo glavni odbor moral ravnati po Stautovih ukazih in v željah.

"Da bo mir pri Slogi," piše Cene. Podpisal naj bi bil po konvenčnih sklepih predloženo pogodbo, pa bi bil že davno mir. Takega miru, ki bi potisnil glavni odbor pred cetenom na kolena in primoril članstvo, da čita njegovo brozgo, pa ne mario tisti, ki še znajo rabiti svoj razum in katerim so interesi naše Zveze več kakor pa osebno prijateljstvo mr. ceneta.

Spartak.

CHICAGO, ILL.

VESELICA DRUŠTVA
"SLAVIJA"
ŠT. 1 S. N. P. J.

V SOBOTO 23. FEBRUARJA

dvorana SNPJ, 2657 S. Lawndale Ave.

V gornji dvorani igra J. Kochevarjev orkester in v spodnji harmonikar.

VSTOPNINA 50c. MNOGO ZABAVE! PRIDITE VSI

KLUBOM IN DRUŠTVOM

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmotnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

Kaj počnemo v Detroitu?

Detroit, Mich. — Delavske razmere so v Detroitu še vedno mizerne. Kdor ima delo, se počuti srečnim, kajti v stanovanjih tisočerih brezposelnih gostuje beda. Kakega splošnega prebjenja med delavstvom še ni opaziti. Pa bo moralo priti, ako hoče rešitev in za zdaj omiljenje bede.

Pred tedni je bila v S. D. domu vprizorjena igra "Testament". Po mojem mnenju sta bila drugo in tretje dejanje izvrstno predvajana, ne pa prvo. Čital sem tudi kritiko te predstave. Smatram, da je bila u mestna, dočim so odgovori na njo le osebnost. Prizadetim priporočam, naj se v bodoče ne ozirajo na takemalenosti, kajti zdaj niso časi zato.

V detroitski naselbini imamo mnogo dobrih pevcev in pevki ter diletantov, ki bi z večjim sodelovanjem nastopili lahko v Orchestra Hall, ne samo v Slovenskem domu ter v dvorani na Ferry Ave.

Da imamo dobre moći, smo videli že dostikrat in bomo zopet v nedeljo 15. marca, ko predita kluba št. 114 in 115 JSZ. v Radničkem domu na Ferry Ave. igro tridejanko "Cigani". V tej igri je tudi mnogo petja in godbe. Videli boste prave in nepravne cigane. Pazabili boste na mizerijo tam zunaj in se snejali. Predstava se prične ob 3. Vstopnice so po 50c in pri blagajni 60c. Po predstavi bo plesna zabava.

Naše aktivnosti pa ne neha jo s to predstavo, kajti pevski zbor "Svoboda", odsek kluba št. 114, se pridno vadi za vprizoritev operete "Darinka", ki bo bomo čuli 26. aprila istotako v Radničkem domu na Ferry Ave.

To bo prireditev, da slične v Detroidu še nismo imeli.

"Svoboda" je sposobna predstaviti take stvari na održi, kar je dokazala lani s finijskim dokazanjem "Rožmarina".

Vloge so razdeljene igralcem in "Hungry". Temu je sledil naigalkam, ki jim odgovarjajo, stop mladinskega tamburaškega, da bo vseskozi soglasje in harmonična celota bodisi v igranju kakor v petju. V "Darinki" je več dvo-, tro- in četverospesov, v tretjem dejanju pa nastopi zbor ves zbor.

Pravijo, da pride na to prireditev tudi večje število klubovih "Zarjanov" iz Clevelandu. Dobrodošli v naši sredi!

V svrhu zabave, in pa v na-

menu, da dobimo sredstva za pokritje stroškov predstave "Darinka", ki bodo veliki, bomo imeli v soboto 21. marca v dvorani na 116 Six Mile Rd.

večerinko, na katero ste vabiljeni vsi. Vstopnina je 25c. Igral bo novoustanovljeni orkester Mich. Broadcasting Corp. Ugasjal vam bo.

V Detroidu je še precej rojakov, ki imajo veselje za sodelovanje v dramskih in pevskih aktivnostih. Vabiljeni so, da pristopijo v pevski zbor "Svoboda". Seje zabora se vrše vsak tretji torek v mesecu ob 7:30 zvečer v prostorij "Slavulja" na 116 Six ile Rd.

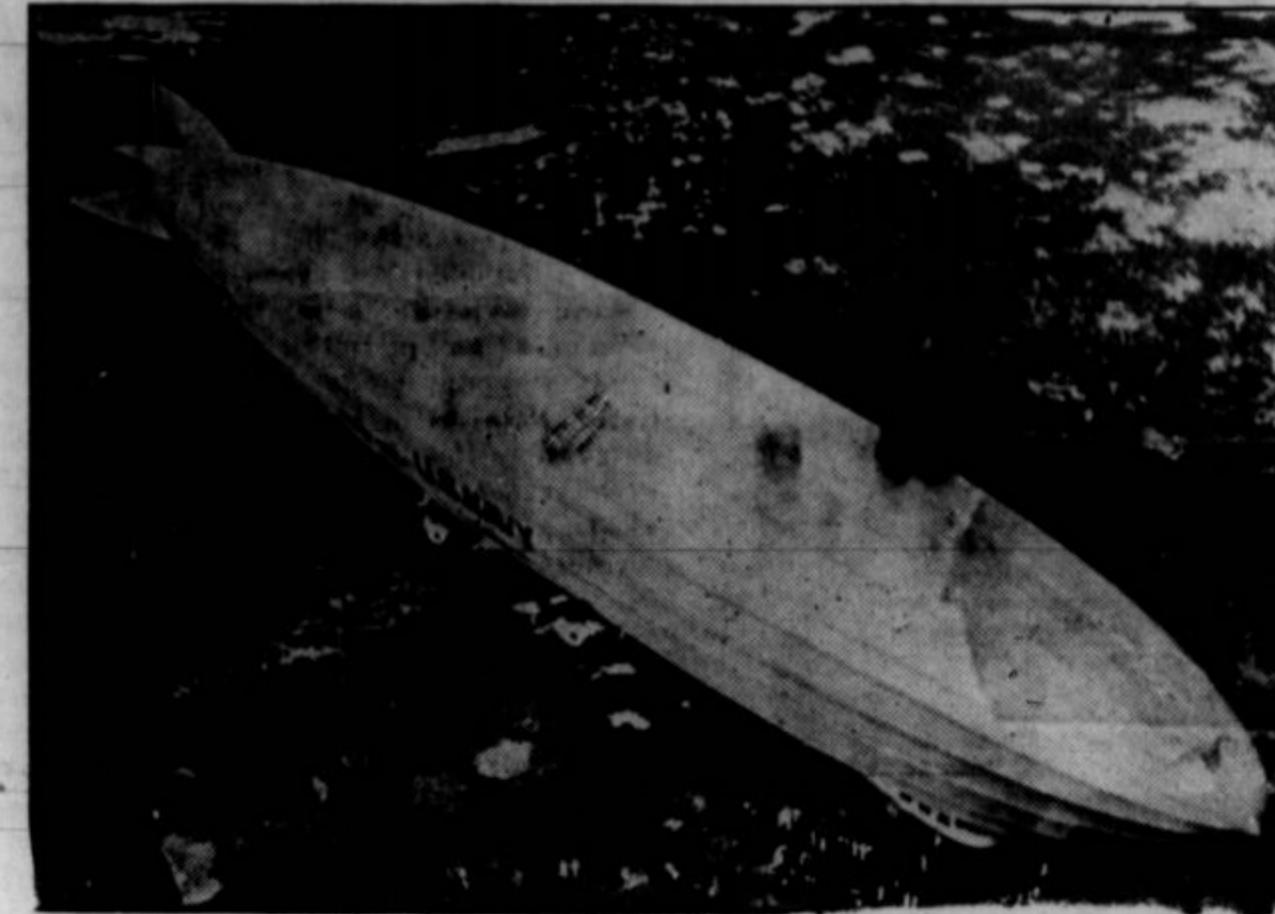
John Janc.

Spored priredbe mladinskega odseka JSZ v Chicagu dobro izvajan

Chicago, III. — Angleško poslujoči mladinski odsek kluba št. 1 je imel v nedeljo 22. februarja v dvorani SNPJ. svojo prvo priredbo. Razume se, da ni bila zadnja, kar dokazuje uspeh, ki so ga napravili z dobro izvršitvijo mešanega spredoval.

Program se je začel po naši navadi dobre pol ure pozneje kakor določeno. Kratek nagovor je imel D. J. Lotrich, potem pa je nastopil povečan zbor "Save" z venčkom slovenskih pesmi ter za temi dodal še eno.

Prvi govornik je bil Leo Krzycki iz Milwaukeea, glavni organizator unije A. C. W. of A. Dejal je, da prinaša mladini, ki je tu zbrana in novemu mladinskemu odseku pozdrave milwaukeeža župana Hoana in dežeti socialističnih postancev, kar je vzela avdijenca z aplavzom na znanje. Krzycki je govoril dobre pol ure. Čital sem

SKRIT ZRAKOPLOV V MANEVRIH

Ameriška vojna mornarica je imela manevre ob ustju panamskega kanala na Pacifik. En del flote je igral "sovražno" mornarico in drugi ameriški. V manevrih je sodeloval tudi veliki zrakoplov Los Angeles, last vojne mornarice. Vzlič njegovi ogromnosti so ga "skrili" pred sovražnimi aeroplani na otoku Balboa pri Panamskem prekopu. Ta slika je bila vzeta iz aeroplana.

in pravili so mi, da je on zelo dober govornik, o čemur sem se uveril prošlo nedeljo. Mladinskemu odseku in klubu sploh priporočam, da naj čimvečkrat modili so lep preg. am, ob enem bi s svojo prisostvijo pokazali mladini, da jim je za njeno sodelovanje.

Zvezčar je igral v vrhni dvorani J. Kochavarjev orkester in v spodnji John Jurečič. Videili smo med udeleženci precej Hrvatov in Srbov. — X.

Kaj bi storili vi na njenem mestu?

Chicago, III. — Ako bi vi postali član avske vlade, npr. obi bili vi član delavske vlade Joško Ovna, ki je v slovenskem jeziku pojasnil namen mladinskega odseka in pomen zastopanja?

D. J. Lotrich je vznesešo deklamiral "The Sad Sight of the Hungry". Temu je sledil naigalkam, ki jim odgovarjajo, stop mladinskega tamburaškega, da bo vseskozi soglasje in harmonična celota bodisi v igranju kakor v petju. V "Darinki" je več dvo-, tro- in četverospesov, v tretjem dejanju pa nastopi zbor ves zbor.

Pravijo, da pride na to prireditev tudi večje število klubovih "Zarjanov" iz Clevelandu. Dobrodošli v naši sredi!

V svrhu zabave, in pa v na menu, da dobimo sredstva za pokritje stroškov predstave "Darinka", ki bodo veliki, bomo imeli v soboto 21. marca v dvorani na 116 Six Mile Rd.

P. O.

"Jugoslovanski delavski svet" v Chicagu reorganiziran

Chicago, III. — V soboto 21. februarja se je vršila v prostorij Jugoslovanskog Prosvjetnog Saveza na So. Racine ter 18th S. konferenca zastopnikov raznih jugoslovenskih organizacij v svrhu, da se zedinijo za program, s katerim bi skupno nastopili proti delovanju jugoslovenske konzularne reakcije v tej deželi. Na seji so nastala nesoglasja, toda ne tako, da bi postavljala akcijo v nevarnost. Vseh udeležencev je bilo 35. Izmed slovenskih organizacij so bila zastopana društva št. 102 SNJ (Mary Udovich in Agnes Jurečič); št. 449 SNPJ. (Fr. Podlipček); št. 1 SNPJ. (Jacob Kopach in Fr. Zaitz); št. 39 S. N. P. J. (V. Ločniškar, Fr. Pečnik, T. Shragal in L. Bruce); št. 1 SSPZ. (B. Novak in Victor Zupančič); št. 227 SSPZ (Fr. Pečnik in Fr. Bostič); št. 104 JSKJ. (Thomas Svetlik in še en delegat, cigar ima po poročevalcu ni znano); klub št. 1 S. Z. (Chas. Pogorelec in Fr. Aleš); udruženje br. 20 JSZ, P. Kokotovich in Geo. Maslach. Ostali zastopniki so bili Hrvatski Glasniku z dne 20. februarja.

Po sporedu, ki je trajal precej dolgo, se je razvila plesna in prosta zabava v obeh dvorahnah. Večinoma so ljudje ostali do konca, to se pravi, do polnočne ure. Precej mladine je prišlo v dvorano še zvečer. Okrog polovico udeležencev, bržkone več, je popoldne tvorila tla rojena slovenska mladina. Prepričan sem, da bi se jo s takimi govorniki ter zabavnim sporedom, kakor so ga nam dali v nedeljo, pritegnilo v zanimanje za delavsko gibanje in mladinski odsek se bi hitro jačal. Začel je dobro in kakor objubuje, bo še boljše nadaljeval.

Pre sporedu, ki je trajal precej dolgo, se je razvila plesna in prosta zabava v obeh dvorahnah. Večinoma so ljudje ostali do konca, to se pravi, do polnočne ure. Precej mladine je prišlo v dvorano še zvečer. Okrog polovico udeležencev, bržkone več, je popoldne tvorila tla rojena slovenska mladina. Prepričan sem, da bi se jo s takimi govorniki ter zabavnim sporedom, kakor so ga nam dali v nedeljo, pritegnilo v zanimanje za delavsko gibanje in mladinski odsek se bi hitro jačal. Začel je dobro in kakor objubuje, bo še boljše nadaljeval.

John Metelko, O. D.

Preiščemo oči in določimo očala

6417 St. Clair Ave.

CLEVELAND, O.

VINKO ARBANAS

1320 W. 18th St., Chicago, Ill.

Telefon Canal 4340.

SLOVENSKO-HRVATSKA TRGOVINA CVETLIC.

Sveže cvetlice za plesne, svadbe,

pogrebne itd.

New Leader

angleški socialistični tednik.

Izhaja v New Yorku. Naročniška \$2 na leto, \$1 na pol leta.

Najboljše urejevanje angleški socialistični list v Ameriki. Mnogo slovenskih delavcev ga čita.

Naročite si ga tudi vi. Naročniško zapis ali sprejema "Proletarec"

*****

Prireditve v Johnstownu**Čemu naj ženske pristopijo v soc. stranko?**

Cleveland, O. — Čemu naj pristopim v socialistično stranko? Kaj bom imela od nje?"

Razumela boš, kadar pristopeš, če ti ne bo jasno pred pri-

redbe:

Sobota 28. februar. Plesna in maskaradna veselica društv Friend City SNPJ. v Slovenskem domu Franklin Boro.

Sobota 7. marca. Žensko društvo št. 600 SNPJ. vprizori "Vdova Rošinka" v Slovenskem domu na Moxhamu. Po predstavi ples.

Sobota 14. marca. Mladinski odsek kluba št. 5 vprizori drama "What Price Coal" v angleškem jeziku ter komedijo v enem dejanju v slovenskem jeziku v Slovenskem domu na Franklinu.

Nedelja 29. marca. Konference zvezne slovenske podpornih društev v Johnstownu in okolici ima do 14. februarja prijavljene sledeče predstave:

Sobota 28. junija. — Piknik društva št. 168 SNPJ. (Prostor še ni določen).

Andrew Vidrich, centralni tajnik.

Banovčeve neprilike

Ko je rojak Majdič peljal opevajočega pevca S. Banovca iz Foxworth Cityja na 26 milij oddaljenosti postajo v Scrantonu, Pennsylvania, je vsled oledene poti avto na nekem klancu začel naglo drveni navzdol, pri tem se parkrat po ledu okrenil in končno treščil z vso silo v brzjavni drogi. Udarec in drobci stekla so prizadejali Banovcu zavojčati, da ne vze vsega v zavojčati. Koliko smo že dobili novih načinov Proletarca? Koristen nam je, je naš najboljši učitelj, pa je se mnogo slovenskih delavcev v delavki, ki ga ne poznajo in eni niti ne vedo, da izhaja.

Če bomo sedele v fotelju ali pri mizi in modrovale, ne bomo storile ničesar za delavsko probubojo. Treba je delati na agitacijskem polju, pa bo naša pravda v zavojčati. Postani tudi ti članica socialistične stranke ter agitatorica za svojo organizacijo in delavski tisk. Ne odlašaj, kajti dolžnost te kliče sedaj, ne šele jutri ali drugo leto.

Shodi vodilnih dveh kandidatov (Thompsona ter Lylea) so imeli čisto cirkuški značaj. Vzpon Thompson je imel v agitacijskem sredstvu s seboj slonja, osla in muška.

Pravijo, da je stala ta kampanja gotove interese okrog pol milijona dolarjev. Kupovali so agitatorje ter indorsirajoča kar na debelo. Med Jugoslovani je agitirala za Thompsona "Jugoslav Republican League of Illinois, Inc." Pod njimi je tudi ime Richard Zavrtnik, ki je že v prejšnjih kampanjah priporočal razne republikanske kandidate. Ako je to isti Richard Zavrtnik, ki dopisuje v "Prosvoetu", potem svoje prepričanje deli na dvoje. Enega v "prilog delavstvu" razkrada v Prosveti, drugega pa rabi za kandidate stranke v Chicagu, ki slovi po vsem svetu radi svoje korumpiranosti. En oglaša v velikosti več kot četrstrani, v katerem je podpisana, da je bil priobčen v Hrvatskem Glasniku z dne 20. februarja.

Pravijo, da je stala ta kampanja gotove interese okrog pol milijona dolarjev. Kupovali so agitatorje ter indorsirajoča kar na debelo. Med njimi je tudi ime Richard Zavrtnik, ki je že v prejšnjih kampanjah priporočal razne republikanske kandidate. Ako je to isti Richard Zavrtnik, ki dopisuje v "Prosvoetu", potem svoje prepričanje deli na dvoje. Enega v "prilog delavstvu" razkrada v Prosveti, drugega pa rabi za kandidate stranke v Chicagu, ki slovi po vsem svetu radi svoje korumpiranosti. En oglaša v velikosti več kot četrstrani, v katerem je podpisana, da je bil priobčen v Hrvatskem Glasniku z dne 20. februarja.

"Slobodna govorica"**naznanja predavanje**

Chicago, III. — V petek 27. februarja ob 8. zvečer bo predaval v prostorijh udruženja Jugoslovanskog Prosvjetnog Saveza na 1726 S. Racine Ave. Thomas Cotton, predsednik FLISA (Foreign Language Information Service). Tema predavanja je "Philosophy For Second Generation". — Vstop vsakemu žiču in somišljenke, upoštevajte jih.

KNJIGE**CANKARJEVE DRUŽBE**

za leto 1931

Štiri knjige \$1 10

Naročila sprejema knjigarna "Proletarca".

Koledar Cankarjeve družbe.

Vsebuje mnogo črtic, ilustracij in člankov.

Komur ni dana izbira ...

Povest. Spisal F. C. Weiskopf. Prevedel Pavel Zorec.

Ljudje s ceste.

Povest. Spisal Jože Kranjc.

Poslednji dnevi življenja.

Po drugem delu Flammarionove povesti

"Konec sveta", napisal Angelo Cerkvenik. Ilustriral France Ursič.

KOMUR JE ZA DOBRO ČTIVO,

bo naročil knjige Cankarjeve družbe. So poceni in ob enem so to knjige, iz kakršnih se delavci uče sebi v korist. Pišite ponje čimpres, predno zaloga poide.

Imamo jih le še dve sto skupin po štiri knjige.

PROLETAREC

List za interes delavskega ljudstva.

Izlaže vsak četrtek.
izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,
Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zvezde

NAROČNINA za Zedinjene države in Kanado za celo
sto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.
— inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
pozneje do pondeljka popoldne za priobčitev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workmen's
Publishing Co., Inc.

Established 1906.

Editor ..... Frank Zaitz
Business Manager ..... Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada, One Year \$3.00; Six Months
\$1.75; Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One
Year \$3.50; Six Months \$2.00.

Address.

PROLETAREC
3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Telephone: Rockwell 2864.

546

ŠOLE IN "BOLJŠI KRUH"

Bržkone v nobeni veliki deželi ne obiskuje višjih šol toljšen odstotek mladine kakor v Zed. državah. To potrebo je ustvarila industrija, ki hoče čim bolj šolanje delavcev, na drugi strani pa so si starši sami prizadevali, da izšolajo svoje otroke. Ta napor so pojasnjevali z besedami, "naj se kaj nauče, da jim ne bo treba delati za kruh tako težko, kakor n. oramo mi." Nade se niso izpolnile.

V sedanji depresiji vidite v krušni vrsti poleg težaka tudi knjigovodjo, klerka, risarja, komercialnega artista, inženirja itd. Plače znižujejo težakom in šolanim delavcem. Izkorisčajo težake in tiste, ki so bili poslanji v šolo, "da jim ne bi bilo tako težko v življenju kakor je bilo njihovim staršem."

Razočaranje je danes večje med šolanimi profesionalci kot pa med manualimi delavci. Slednji so batin bolj navajeni, križ so že mnogo prestali, toda takozvani "white collar" delavci so kot sloj potisnjeni med proletariat še sedaj. Preje so vzliz povprečno malim plačam smatrali, da so nekaj več, da so dobri par stopenj nad tistimi delavci, ki kopljajo, nakladajo ali operirajo stroje. Kompanije so to mišljeno negovale, medtem pa se je trg šolanim delavcem napolnil in danes jih je tisoče brez dela. To jih je primoralo misliti. Iz urada soc. stranke poročajo, da pristopa vanjo zdaj največ članov iz te skupine delavcev.

Kapitalizem izkorisča vse enako. Kadar te ne rabi, te odslovi, neglede na šole, ki si jih dovršili. Glad tepe enako brezposelnega težaka kot profesionalca. V interesu obeh je, da se borita skupno ter si skupno drug za druga izvojujata sigurnejši kruh ter boljše življenske razmere.

"SREČA V NESREČI"

Pravijo, da na osrednjem zapadu in na vzhodu še ne pomnijo tako mile zime kakor je letošnja od novembra pa do konca februarja. V Chicagu npr. je potrošilo mesto vsako leto mnogo tisočakov za odmetavanje snega in enako poulične železnice. Teh izdatkov letos nimajo. Zaloge premoga se manjšajo v p.imeri s prejšnjimi zelo počasi, kar pomeni manj dela za premogarje, manj dobička za želznicne in kupcevalec s premogom, in zelo zmanjšan zaslužek za razvajalce kuriva.

Tisoče familij brezposelnih delavcev pa se veselje mile zime in le žele, da bi ostalo tako do pomlad. Brezposelnici, ki so brez strehe in se potikajo največ na prostem in čez noč v aziilih, so istotno zadovoljni, ker kaže toplomer visoko nad nič.

Kar ugaja in koristi enim, je lahko v škodo drugim. Npr., farmerjem mila zima škoduje na ozimih žitih. Neprilik imajo dosti že par let. Suša, moča, povodnji, nevihte — in končno še nizke cene, ki so jim ponujane za pridelke.

Interesi posameznih skupin so navidezno različni. Kadar je suša, bo farmer pozdravil, da tudi ako pride v nedeljo. Mestni delavec, ki se s svojo družino ves teden veseli nedeljskega izleta v naravo, ga bo preklinjal. Ampak če izlučimo iz vseh teh razlik jedro, vidimo, da jih je lahko usoglasiti. Ljudje so brez zaslužka, ker profitari nočejo "riskirati" v času "depresije" svojih profitov. In zato, ker so profitari omejili obrat, je večina prebivalstva prisiljena živeti skromno, kar povzročuje nadaljnje omejitve obratov. Farmerjem je trg omejen. Namesto, da bi kapitalisti bodo zmanjševali, jo povečavajo. Ko je njihove zaloge polagoma izpraznijo, začno v vestni, da se prosperitetu vrača.

To stanje kontrastov preneha, kadar izgine ekonomski sistem, ki temelju na načelu "vse za profit".

VPRAŠANJE VOLILCEM

Kako to, da se ameriški ljudski zastopniki v zakonodajah tako neradi brigajo za ljudske interese?

FARMARJI V KENTUCKYU BREZ ŽIVIL

DISTRIBUTING FOOD AND CLOTHING FROM THE RED CROSS WORKROOM AND HEADQUARTERS AT NICHOLASVILLE, JESSAMIN COUNTY, KENTUCKY

Kakor slika na prvi strani, je tudi gornja slika portret bede med farmarji. Na vrhu slike družine iz kentuckyjskih hribov in morale poginiti od gladi, ako ne bi dobila pomoči. "Se nikoli nismo radili miločnine, zdaj ne bi mogli živeti brez nje," pravijo farmarji, ki moledujejo za pomoč pri Rdečem križu in drugih debrodelnih organizacijah. Na sliki spodaj na desni je uslužbenka Rdečega križa, ki deli hrano, in na desni ljudje, ki so v sled glodovanja zdravstveno zelo oslabeni, posebno otroci.

Kako ven iz svestovne krize?

Sklepi posvetovanja Socialistične delavske internationale in Internacionale strokovne zveze v Zürichu

(Od našega ljubljanskega sotrudnika.)

Koncem januarja, 1931.

Dne 21. in 22. januarja tega leta je zborovala v Zürichu v skupna komisija zastopnikov Socialistične delavske internationale in Internacionale strokovne zveze ter razpravljala o problemu gospodarske krize in brezposelnosti.

Najvažnejše ugotovitve in zahteve rezolucij, sprejetih na tem posvetovanju, so v glavnem tele:

Produkcijski aparat svetovnega gospodarstva, tako industrije kakor tudi poljedelstva, se je v povojnem času zelo razmehnil. Toda izdelki, ki jih lahko izdelujejo, ne najdejo objemalcev, kupcev, ker ni uspelo, da bi povečali obremenit tudi konzum množic v isti meri, kakor so povečali produkcijsko zmožnost industrije in poljedelstva.

To nesorazmerje med produkcijsko zmožnostjo in konzumom, temeljno dejstvo krize, je nastalo predvsem radi tega, ker so dobički, ki so jih pravili predvsem za povečanje in izpopolnjenje produkcijskega aparata ali pa so ga akumulirali (zbirali na kup), hitreje naravnali kakor pa mezd, ki jih po večini porabijo ljudje za nakup blaga, za konzumiranje.

Zniževanje mezd to nesorazmerje le še lahko poveča. Če skušajo podjetniki te ali one države z zniževanjem mezd okrepliti svojo konkurenčno zmožnost proti podjetnikom drugih držav, je posledica tega le, da oslabi nakupovalna moč množic v vsem svetovnem gospodarstvu, torej le poslabšanje mednarodne prodajne krize.

Zato se morajo delavci v vseh državah in v vsemi sredstvi upirati zniževanju mezd.

Brezposelnosti, kot posledici racionaliziranja in intenziviranja dela, na vsem svetu se da odpomoči le s skrčenjem delovnega časa, delavnika.

Zato je neizogibna borba za petdnevni delovni teden (štiri-deseturni teden), uvedba delovnih dopustov in zvišanje šolskoobvezne starosti. Stremiti je treba, da države povečajo svoje izdatke za pro-

ektivna dela in da države se stavijo za daljšo dobo svoj in vestijski program.

Brezposelnim in delavcem, nastavljenim le za kratek čas, je treba v vseh državah zasigurni potrebno podporo, v kolikor in dokler ne najdejo zakonovne zvezne ter razpravljala o tem posvetovanju.

Dolžnost delavskega gibanja vseh delž je, vplivati na svoje vlade, da pristopijo k konvenciji o carinskem premirju in da pristopijo k razpravi o konvencijah, ki jih je predlagala angleška delavska vlada in katere namen je, mednarodno ugotoviti carinske mere za razno blago.

K poostrovitvi krize je mnogo pripomogla lažnja defacijska denarna politika in nesosvetljeno razdeljevanje zlata v svetovnem gospodarstvu. Internacionala zahteva strogo kontrolo državnih bank (bank, ki izdajajo bankovce), skupno delovanje državnih bank, iz-premembo reparacijske banke v organ mednarodne kreditne politike, pobiranje politike, spravljati denar iz siromašnih držav, in enakomerno razdeljevanje zlata, na čemer naj bo zvezno.

Nikakor ne smemo prezreti okolnosti, da politični nemiri stopnjujejo gospodarsko krizo. To pa je mogoče preprečiti le s tem, da se razorozijo vse države ter s tem zagotovi staen mir in varnost.

Internacionala stremi po mirni reviziji evropskega zemljepisa, kakršnega so napravile mirovne pogodbe, z ustanovitvijo zvezne evropskih držav (Zedinjene države evrope), benem pa tudi resno svari pred napori fašističnega italijanskega imperializma, ki hoče z revizijo mirovnih pogodb ustanoviti zvezno nekaterih držav, zvezno, ki bi ogrožala svetovni mir. Internacionala opozarja na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represijavila, da je likvidacija faš-

istovne zvezne na razvorno italijansko gospodarstvo in na težke gospodarske posledice nemških srednjih volitev ter izjih mora Nemčija kot represi

ALEKSANDER NEVEROV:

Taškent-kruha bogato mesto

(Ruska povest iz dne velike lakote.)

Prevedel Ivan Vuk.

(Nadaljevanje.)

Sodrug Kondratjev je pritisnil na ročaj. Drevesa pri postaji so začela počasi bežati nazaj. Miška se ni mogel več premagati. Zlezel je iz kotja in je pogledal ves ponosen in srečen skozi ozka vratica. Videl je dva mužika, ki sta bežala ob lokomotivi, haho z otrokom, rdečevoiniku s puško, slišal je iok...

Še hitreje so bežale nazaj svetilke, drevesa, stari vagoni brez koles, plenice razobesene na vagonih, da se posuše, koniski vagoni, deske... vedra sinja stena mu je gledala v obraz. Pojavljala so se iz zera med zeleno trstiko in rogozom, svetle reke, zopet stepi, zonet zeleni rogoz, bregovi, kamniti peselek. Miška je opazoval vse z razvnetimi, bleščicimi očmi in se v mislih zahvaljeval drugu Kondratjevu, ki ga je vzel s seboj knakor svojega lastnega sina. Sodrug Kondratjev je uganil iz Miškovih oči njegovo radost. Nalašč ga je vprašal:

— No, Mihailo, kako je?

— Hvala, dobro!

— Kmalu bomo v Taškentu!

— Koliko dni še imamo?

— Če se med potjo ne bomo mnogo zadrževali en dan in eno noč in v jutru smo tam.

Miška je začutil potrebo, da reče sodrugu Kondratjevu lepo besedo, da bo vedel, kako mu je hvaljezen; vendor Miškov jezik ni našel besede, samo njegove oči bleste v ljubezni in vdanosti. Pojedel je svoj kos kruha, ostal je lačen, vendor je pomisli:

— Nič ne de. Potrpi!

Zvečer vpraša sodrug Kondratjev:

— Mihailo, si zelo lačen, kaj?

Miško je bilo sram, da bi bil vsiljiv in je reklo odločno:

— Le jejet! Navajem sem stradati!

Toda sodrug Kondratjev je zopet dejal:

— No, Mihailo, vse se uredi. Na, skorjico kruha! Vgrizni! Imaš še mlade zobe. Če je pa pretrda, jo pomoči v vodo!...

Kondratjev ni videl Miškovih oči, polnih ljubezni in vdanosti, pač pa je slišal trepetajoči glas:

— Najudanejša hvala, striček!

Trdi kruh se je omehčal v vreli vodi; tudi Miškovo srce je bilo mehko od velikega, razvnetega čustva. Jeden je kruh, pil vročo vodo in pomolil Kondratjevu nož, ki ga ni prodal, govorč s trepetajočim glasom:

— Sprejmite od mene dar za vašo dobroto!

Tudi Kondratjev glas je treptjal:

— Zakaj vendor?

— Vzeli ste me seboj. Usmilili ste se me.

— Hvala, Miška, le vtakni ga zopet v žep!

Toda Miška je prosil tako prisrčno, njegove oči so blestele tako ljubko, da Kondratjev ni mogel odkloniti. Vzel je kmečki nož z luknjo in držaju. Obesil ga je na prst, vihtel sem i tja, se smehljal in pomolil glovo skozi okno. Dolgo je gledal s svojimi dobrimi, smehljajočimi se očmi v vijoličasto, večerno steno.

Vso noč je spal Miška trdno in mirno. V sanjah je vidi mater, Jaško in Fjodko, lopatinske mužike in babe. Mati mu je zakurila kopelj, stopila k njegovemu postelji in rekla tiso:

— Spiš, Miška? Poidi, sinček, okoplji se po potovanju. Pripravila sem ti tudi čisto srajco...

Miška se je kopal, obdrgnil nekoliko celo telo z vročimi brezovimi vejcami... Dolgo potovanje je telo preveč zmučilo. Prišel je iz kopeli čisto drug, odrasel. Sedel je na prednjo klop pri mizi in začel pripovedovati o sodrugu Kondratjevu.

— In kaj je z našim Serjoškom, je vpraša a Serjoškova mati. — Kaj si ga pustil na ceulju?

Miška je mirno odgovoril:

— Serjoška ni vzurzal. Spravil sem ga v bolničko. Tam je umrl.

Serjoškova mati je začela jokati, obdolže vani Miško, venuar so lopatinski kmetje rekle:

— Mihailo ni kriv. Vsak človek lahko umre...

Miška je hotel na dvorišče, da pogleda po gospodarsvnu. Toda sodrug Kondratjev stopi v izbo in mu zaključi na uho:

— Prebud se, prebud se.

Miška skoči po koncu, ne razume ničesar, in gleda Kondratjeva, posluša njegov vesel, bodreči glas:

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

Miškovo srce poskoči, kakor da bi ne bilo v prsih. Megla zatemni oči. Sprva ni viden ničesar. Nato je bežala zelena pega poleg

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

Miškovo srce poskoči, kakor da bi ne bilo v prsih. Megla zatemni oči. Sprva ni viden ničesar. Nato je bežala zelena pega poleg

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

Miškovo srce poskoči, kakor da bi ne bilo v prsih. Megla zatemni oči. Sprva ni viden ničesar. Nato je bežala zelena pega poleg

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

— Takoj smo v Taškentu!

— No, ali vidiš, Miška, kaj?

— Koga?

Adam Milkovič:

SUŽNJI KRVI

ROMAN ČUVSTEV IN NAGONOV ČLOVEKA

Vse pravice do ponatisa

iz Proletarca pridružuje avtor.

(Nadaljevanje.)

"Temni se," se je ozril tujec skozi okno, "mudi se mi, evo vam," je položil na mizo še drugi bankovec, "povejte že vendor."

Otilija je zasadila skriviljene prste v papir, se plaho ozrla po temni sobi in ga skrila za nedrije. Nato se je sklonila prav do tujčevega obraza in tiho pošepetala: "Pojdite za menoj!"

Na koncu vasi sta se ustavila.

"Tam gori," je pokazala z debelo roko in se prestavila na drugo nogo, "tam gori, preko onega griča vodi pot. Na drugi strani tega griča stoji hiša in mlinsko kolo se vrta ob njej — tam sta. Pojdite tja, poglejte v gorenjem oknu; ako je v njem luč, potrakte na vrata in odprla se vam bodo..."

Starec se je tesneje ovil v črno suknjo in izginil brez besede v noč. Izdajalka je plahla gledala za njim, segla v nedrije, uprla oči v zmečkani papir in zbežala.

Previdno je ril po gostih piasteh mraka tujec više in više. Ko je dosegel vrh, je obstal in prisluhnihil. V dalji je udarjala voda ob mlinsko kolo in glasno šumela v noč. V kalfi daljavi je zagledal tujec mračno, komaj vidno senco še dokaj visoke hiše.

"Tu bo torej končan moj trud," je z nekim srdom starec stisnil pesti. "Sedaj vaju imam lisnjaka!" Srepo je prodrl temo in stopil po poti niz dol. Šumenje je postajalo glasnejše in temen silhueta se je večala od koraka do koraka.

"Samo še nekaj trenotkov," je zadrltel starec, "in stal bom pred njima. Pogledal bom izgubljenemu človeku v oči... A, kaj je to?" Starec je osupnil. V mlinarjevem oknu ni bilo luči. Kakor velika grobneja je stala mlinarjeva bajta sredi struge, le iz dna hiše je prodirala medla luč skozi noč. Starec je obstal ob voglu hiše in potisnil klobuk na oči. Iz dna hiše se je oglasil hripav glas. Nekdo je med klopoanjem koles prepeval zategnjeno pesem. Tujec se je zdajci približal in pogledal skozi zapršeno okno. Mračen, v oblak prahu potlačen človek je prestavljal vreče in pretresal žito v zato pripravljene zaboje. Vmes si je brisal pot raz obraz pa zopet zapepel dolgo in žalostno, kakor da bi sam sebi pel mrtvaške pesmi. Dolga tujčeva brada se je vlegla na motno šipo. Mlinar je ravno stresel iz največje vreče in si strkal predpasknik, ko mu obvise oči v oknu. Mrko je upri pogled v premikajočo se stvar, potem zgrabil brlečo svetliklo in pristopil k oknu. Nato je dvignil luč v višino glave in bulil v strmeči obraz. "Strahov tu ni," je godrnjal. "Kdo vraga sili v okno?" Starec je tedaj raztegnil obraz in pokazal mlinarju svoje bele zobe.

"Kdo ste, človek?" je glasno vprašal mlinar, da ne bi ropot mlinskih koles udušil besed. "Kaj iščete tod okoli v tej ur?"

"Tu stanuje Ramon Marondini," je dejal tujec v šipo.

"Kdo?" odpre mlinar okno in posveti starcu prav v obraz. "Ramon Marondini?"

"Da," pritrdi tujec in potisne glavo za pred naprej. "Želim govoriti z njim. Jaz sem, dovolite, da se vam predstavim, njegov stric Nono Marondini. Pisal mi je, naj ga posesti."

"Ze dobro," je rekel mlinar in si natančneje ogledal stričev obraz.

"Ali bi odpri vrata?"

"Vrata?"

"Da, vrata."

"Malo počakajte," je rekel nezaupno mlinar in odnesel luč od okna.

Tujec je prisluškoval in ogledoval to mrtvo hišo, ki skriva v sebi toliko tajnost. Vse tih, le mlinsko kolo hrope skozi noč. Kaj ga ne bo? Pogledal je na drugo stran hiše; okno v podstresju je bilo še vedno temno. Spita! si je misil tujec. Nu, tem bolje, vsak beg je izključen.

Tedaj je v vratih zaškrial ključ. Leščerba je poslala čez prag nekaj mednih žarkov in obsajala starčev obraz.

"Koga pravzaprav iščete?" je ponovil mlinar in privil luč.

"Ramon Marondinija," je odvrnil tujec.

"Peljite me do njega."

"Tím, prepozno, malo prepozno ste prišli," je odvrnil mlinar stricu. "Davi, ko se je zda-nio, sta odšla."

"Odšla?"

Starec je nagubančil čelo in tiho zaklel. Mačo nato je mlinar odpeljal nevernega strica v podstrešje. V majhni, nizki sobi je ležal še vonj dišav in po tleh ogorki cigaret. Tujec je stisnil pesti.

"Kdo bi si misil!" je zamrmrl. "In kam sta odšla?"

"K morju," je kratko odvrnil mlinar in odpri duri.

"K morju?" je stopil čez prag starec.

"Da; lahko noč!" je zaloputnil mlinar vra-ta za vsiljivcem.

"Prokleti," je stisnil v temi Burov pesti in si snel masko. "Z nosom že riješ po smradu za njimi in še se ti izmuznejo."

Naslednjega dne je gospod Burov v bliž-

Vsakemu po zasljuženju

Pueblo, Colo. — Vsakdo ima pravico, da misli in deluje po svojem uverjenju. Ima jo tudi opazovalec, ki je imel v Proletarju z dne 29. jan. dopis kritične vsebine proti aranžirni protestnega shoda zoper fašizem v Italiji.

Jaz nisem bil odbran za gornika, oziroma sem to čast odklonil. Opazovalec je slabopozival, ali pa niti navzoč ni bil, ker je izpustil enega glavnega govornika. Pravi, da država "Orel" pri stvari ni imelo veliko besede. Kdo pa je temu kriv? Ali jih je bila odrečena prilika govoriti na shodu? Kdo je bil, ki je prvi sklical sejno zastopnikov društva v ta namen, ako ne predsednik "Orla"? Vršile sta se dve seji. Na drugi so bili prisotni zastopniki večine društva; "Orla" je reprezentiral tajnik. Za enega govornikov sem nominiral tajnika "Orla", ki pa je odklanjal, kot jaz. Druža "Orel" št. 21 SNPJ, bi torej lahko imelo vplivno besedo pri stvari in gornika, ako bi prizadejeli hoteli prevzeti odgovornost. Vam je dati priznanje, da ste slabopozivali, pa dobri govorniki. To je temu grajati, ako ste za moributni fiasko sami soodgovorni.

Ob obal so pluskali valovi. Tolkli so ob skale in jim ubijali svojo staro pesem, da hočejo naprej, naprej... Toda skale so stale trdno, na njih je končal val za valom in se razbil. Stare razvaline mestnega obzidja so krvavele v solnčnih pramenih. Kraj njega je stal belobradi Burov in se opiral s tresočo roko ob krivo palico. Iz razpok obrežnega zidovja so se plazile kače, se zvijale v klopčiče in se solnčile. V malo pristanisce so prihajale povencini le ribičke ladje. Ribiči, ljudje s širokimi klobuki na glavah, so zgrinjali zarprana jadra in metali na obrežje, kar so bili tekmo noči potegnili iz vode. Kmalu je ležalo na bregu nebroj rib, večinoma manjših, ki so zanesle na obal čuden, skoro smrdljiv.

Streljaj od teh zidin se je soteska razmaknila v mal, zapuščen park. Starec si je potisnil klobuk gobje na čelo. Po ozkih stezah, ki so bile razpeljane med nizkim grmičevjem, so se sprehajali ljudje, ki niso imeli drugega dela, kakor preganjati dolgčas. Stare in mlade ženske so pojavale tam, nekatere so vodile smrkave otroke, druge, ki teh niso imele, so vodile na vrvicah pse. Vmes so pojavili moški, ki so zanesle na obal čuden, skoro smrdljiv.

Louis Korošec.

Tega ne pišem v namenu, da bi grajali društvo "Orel", v katerem sem član 19 let in nad 20 let v SNPJ, pač pa, ker želim, da se v tej polemiki zadevo pretešnem shodu z vseh strani razjasni.

Ali niso smešni?

Piney Fork, O. — Zanimive, in tudi čudne razmere vladajo v delavskih strankah in stranicah. Posebno še v komunistični. Ta svojo takto brača ves čas po vetrju. Sedaj pobira podpise na peticije za svoje zahteve v prid brez posebnim v zbiru denar, da pošlje deputacije v Washington, kjer bo napravila podkinko da se gre za brezposebno v resnicu nekoliko otročje reklame zase, namreč za komunistično stranko, kar dela že vso zimo. Komunisti torej posiljajo pred buržavzna za-stopstva svoje deputacije s prošnjami in apeli, da naj kaj store za brezposebne. Včasi so trdili, da se ne bodo nikdar povzeli s takimi metodami, kaj oni so revolucionarni! Zdaj pa gredo komorniki in se tudi zvežejo s komurkoli, le socialisti.

Revija "Svoboda" je delavski kulturni mesečnik. Izhaja v Ljubljani v založbi kulturne zveze "Svoboda". Za naročnike v Ameriki stane \$1 na leto. Naroča se jo pri "Proletarju". Čitaljem jo priporočamo.

Lopovi v bankah

Kdor je sledil preiskavi propadu večnega newyorškega denarnega zavoda Bank of the United States, je razvidel, kako lopovsko igrajo špekulantje v bančnih uradih s tujim denarjem. Poleg zasiguranih je izdala omenjena banka tudi za okrog 42 milijonov dolarjev takih posojil, ki nimajo pokritja in so zdaj za vlagatelje večinoma izguba. Več sto milijonov dolarjev izgube mali vlagatelji vsled propadlih bank, katere zdaj povračajo od kvodra do pol dolarja — le malokatera več — za vsak vloženi, trdo prisluženi dolar. Nihče ne gre v ječo radi tega, — dasi tu in tam kakega bankirja vsled poročevanjem izpuste, in končno oproste krivde.

Razporoke naraščajo

Slabi časi vplivajo tudi na poroke in razporoke v smislu, da število porok ne narašča spredno s številom razporok.

In the future the meetings of the Socialist Open Forum will be on the second and fourth Thursday of each month. The program for the following meetings is as follows:

March 12 "What the coming Socialist Conference Must face and achieve." Discussion led by M. Halushka.

March 26 "The Socialist Attitude toward Soviet Russia." Z. Lorber of the Chicago Daily Forward.

April 9 Prof. Harold Lasswell of the University of Chicago. Subject to be announced.

Russia

News about conditions in Russian lumber camps must be taken with several grains of salt. Much of it comes from enemies to Soviet Russia and much of it is subsidized by selfish lumber interests in America who want to get rich by still further deforestation of the country.

Nevertheless, the soviet government's admission to Walter Duran, correspondent of The New York Times, that two million people now live in various degrees of exile from their own homes and that of these possibly a million kulaks and other "antisocial" Russians are compelled to

vam priporočamo v naklonjenost.

Ako vam lahko postrežejo enako

dobro kakor drugje, zasluzijo, da

jih patronizirate! Povejte jim,

da vas veseli,

REPORTS AND COMMENTS

No Jobs—And Other

Things

The work in this part of the country is still very slack. The mines work about one and two days a week while the mills and factories do not operate much better. Many workers are out of jobs and roam from factory to mill in search for one, but jobs — there are none.

Conditions here are steadily getting worse and the struggle for existence among the unemployed is becoming to be a more difficult problem. Not until the workers organize themselves into a strong political organization which will work for the benefit of the people, can we expect conditions to change.

Recently my dad visited Midway, Pa., where with the assistance of several Socialist sympathizers a new branch with 20 members was organized. Their first meeting was not too successful, but we hope that all matters hindering this new club from functioning can be adjusted and a thriving organization built in Midway.

During the Valentine week, many of my friends sent me pretty Valentine cards. I here wish to express my appreciation to all for the beautiful remembrances.

As a constant reader of the English pages of Proletar and Prospekt I am indeed glad to read the interesting articles contributed by the younger generation. Keep it up!

Margaret Snay, Bridgeport, O.

Sub-branch No. 5 to Produce "What Price Coal"

A combined program will be given by our branch No. 5 JSF and its English Division of Johnstown Saturday March 14 at the Franklin Hall.

For this occasion two short one act plays will be sponsored. In Slovene our dramatists will present a comedy entitled "Mieka", a very comical play with plenty of laughs for everyone. The English Division will produce a short drama "What Price Coal", which relates the conditions and lives that miners lead in coal camps. Furthermore, why 2,500 miners are killed every year in our coal mines.

Both of these plays are interesting and educational. You can feel assured of an enjoyable evening with us on the above mentioned date. See you all Saturday March 14th.

John Gabrena, Johnstown, Pa.

Young Socialists Issue Bi-Monthly Publication

The long-awaited publication of the Young People's Socialist League, "Free Youth", made its initial appearance in February. "Free Youth", published by the Youth Publishing Company, will be issued semi-monthly. The object of the paper is stated in a leading editorial:

To convey to young men and women as frankly and forcefully as possible the shortcomings of capitalism and the task of the FREE YOUTH sets for itself. It is predominantly a paper of the young, by the young, and for the young. By supplying intellectual dynamite in the form of facts, stimulating opinions, and progressive ideals, we hope to aid in producing a vigorous, courageous, active, intelligent youth, willing and able to grapple with its problems. It is our purpose to mold the mankind of tomorrow thru the young of today, to help make the hopes and strivings of our time the realities of the future."

Gus Tyler is editor of the new young Socialist publication, and Abe Belsky, executive secretary of the New York "Yipsels", is the managing editor.

The subscription price is 50¢ a year. The office of the publication is at 7 East 15th Street, New York City.

work in lumber camps, must count against Russian success in promoting human happiness. Even if these involuntary workers are paid the usual wages in the Russian lumber camps, in no true sense do they have liberty.

I do not myself believe that the very genuine achievements of planned production for use, not profit, in Russia are inseparable from so harsh a dictatorship as now prevails. The hope of Socialism is that it can achieve in countries like ours such planned production without so rigid a dictatorship and terrorism. It is our business to make this hope plain to American workers. In doing it, I do not think we need to decry Russian achievements. Neither do we need to minimize the ugly side of things. — Norman Thomas.

The Spring Election

The Socialists in Milwaukee County enter the spring campaign with a splendid ticket: five candidates for school director and two for judge.

The candidates — William Buech,

Ida Kent, Edwin Knappe, Ben Scherer and George O. Streblow for school director; Rudolph J. Mudroch for circuit judge, and Arthur Shutkin for judge of the district court — all are well known and well fitted for the positions to which they have been nominated.

Streblow has already been a member of the school board for several years and has made good in that position.

The people of this city and county have discovered by long experience that Socialist officials make for better government even when they are in a minority. They can do more when they are in the majority, but even in a minority they are always watchful of the people's interests and a power for clean and honest government.

All five of the Socialist candidates for the school board should be elected. The people's interests in the school will be better cared for if the majority of the board are Socialists.

There are 19 judges in this county and all of them have been elected on the so-called non-partisan ticket, which is just another name for old party tickets. As a matter of common fairness there should be some Socialist judges. The people will have the opportunity to put two Socialists on the bench — and if they are wise they will jump at the chance. — M. L.

Young Socialists Issue Bi-Monthly Publication

KNJIGARNA "PROLETARCA"

3639 West 26th Street, Chicago, Ill.

Poučne in znanstvene
knjige.
Romani, povesti, črtice i
opisi.

Album slovenskih književnikov, (uredil dr. J. Šlebinger), vsebuje opise in slike slov. književnikov od Trubarja dalje. Fina vezba	\$5.00	Ljudske pripovedke, (L. N. Tolstoj), broš.
Ana Karenina, (L. N. Tolstoj), roman v dveh delih, fina vezba	5.00	La Boheme, (Henry Murger), roman, broš.
Bacili in bacilke, (Damir Feigel), humoreske, broš.	.45	Leteče sence, (S. H. Vajanski), roman, broš.
Bedakova ispoved, (Strindberg), broš. \$1, vez.	1.50	Lovski spomin, (Vladimir Karpus), broš.
Beg iz teme, (Ruski pisatelji), broš. 75c vezana	1.25	Milan in Milena, (Ivan Cankar), ljubezenska pravljica, broš.
Boy, (L. Coloma) roman, vezan	.40	Marjetica, (Anton Koder), idila, broš.
Božična pesem v prozi, (Charles Dickens), broš.	.40	Moderna knjižnica, I. zv. vsebuje Črtice in novele (Milan Pugelj), broš.
Besi, (F. B. Dostoevski), roman v dveh delih, 758 strani vez.	2.50	Moje življenje, (Ivan Cankar), vez.
Bele noči—Mali junak, (F. M. Dostoevski), povesti, broš.	.50	Momenti, iz spisov A. P. Čehova, (Ivan Prijatelj), broš. 85c, vez.
Bilke, (Marija Kmet), povesti in črtice, broš.	.45	Morski vrag, (Jack London), vez.
Brez zarje, (Milan Pugelj), broš.	.65	Mož z brazgotino in druge novele, (Jack London), broš.
Cerkvene miši (L. Calco), povest iz sedajnosti, broš.	.75	Muhoborci, (Fr. Milčinski), črtice, vez.
Cankarjev zbornik spomin Ivana Cankarja, vez.	1.10	Mlada ljubezen, (Alojz Kraigher), roman, vez.
Četrtek, (G. K. Chesterton), fantastičen roman, vez.	.50	Miljonar brez denarja, (C. P. Oppenheim) vez.
Cvetke, (Majar H.), šopek pravljic za stare in mlade, broš.	.20	Medviadje, (Jože Pahor), socialen roman, broš.
Črni panter, (Milan Pugelj), povesti in črtice broš.	.65	Mali klatež Tom Sawyer, (Mark Twain), vez.
Daj nam danes naš vsakdanji kruh (A. Cerkvenik), povest, broš.	.50	Na Bledu, (Rado Murnik), povest vez.
Decameron, (Giovanni Boccaccio), I. del broš. \$1.50, vez. II. del. broš. \$1.50, vez	2.00	Na krvavih poljanah, (Ivan Matičič), trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega plavinskega polka, vez.
III. del broš. \$1.50, vez.	2.00	Naša vas, (Anton Novačan), broš. 75c, vez.
Deteljica, ali življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov, (Janez Cigler), broš.	.45	Na krivih potih, (Žaljski), broš.
Dekle Eliza, (Ed. de Concourt), roman, vez.	.65	Ogenj, (H. Barbusse), dnevnik desetnije, vez.
Domače živali, (Damir Feigel vez.	.45	Obiski pri slovenskih pisateljih in umetnikih, (Izidor Cankar), vez.
Deveti januar, (M. Gorki), črtica iz ruske revolucije, broš.	.25	Obsojenci, (VI. Levstik), povesti broš.
Don Corea, (G. Keller), roman, broš.	.25	Občinsko dete, (Branislav Nušić), roman dojenčka, broš.
Dve slike, (Ks. Meško) broš.	.50	Ob 50-letnici dr. Janeza Ev. Kreka, broš.
Drobiš, (Fr. Milčinski), vez.	.65	Oglenica, (Fr. Zakrajšek), povest, broš.
Dvonožec, (Karl Ewald), naravoslovne pravljice s slikami, vez.	.25	Papežinja Fausta, (M. Zevaco), roman broš. \$1.50, vez.
Elizabeta, hči sibirskega jetnika, broš.	.90	Patria, (H. Federer), povest iz irske junaške dobe, broš.
Filozofska zgodba, (Alojz Jirásek), vez.	.25	Pertinčarjevo pomlajenje (E. Kristan), sanjska povest, broš. 75c, vez.
Francska in drugo, (E. Kristan), b oš.	.25	Piat zvona, (Leonid Andrejev), novele, vez.
Glad, (Knut Hamsun) roman, broš.	.50	Povest o sedmih obešenih, (Leonid Andrejev), posvečena L. N. Tolstuju, vez.
Gadje gnezdo, (Vl. Levstik), broš. 75c, vez.	.85	Povesti, (Fran Erjavec), vez.
Gladijatorji, (G. J. Melville Whyte), zgodovinski roman v dveh delih, broš.	1.00	Po strani klobuk, (Damir Feigel), humoreske, broš.
Golem, (G. Meyring), roman broš. 50c, vez.	.75	Pol litra vipavca, (Damir Feigel), vez.
Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, (Fr. Milčinski), vez.	.75	Pingvinski otok, (Anatole France), vez.
Grešnik Lenart, (Ivan Cankar), življenjepis otroka, broš.	.75	Prelepa Vasiljica in cruge ruske pravljice, (Cvetko Golar), broš.
Hadži Murat (L. N. Tolstoj), roman, broš.	.75	Povesti, (Maksim Gorki), broš.
Heptameron, (Marg. Valoiska), povesti, broš.	.75	Pasti in zanke, (L. S. Orel), kriminalen roman, broš.
Hči papeža, (H. Sheff), zgodovinski roman, broš.	.75	Pikova dama, (A. S. Puškin), povest, broš.
Humoreske, groteske in satire, (Vl. Azov in Teffi), broš.	.75	Potop, (H. Sienkiewicz), roman, vez. I. del \$3.25, II. del \$3.00, oba dela skupaj, 1093 strani
Idijot, (F. M. Dostoevski), I., II., III. in IV. zv. broš. @ 80c, vez. @	.75	Povestice, (Rabindranath Tagore), broš.
Vsi štirje broširani \$3.00, vez. \$4.00.	.75	Polom, (Emile Zola), roman iz francosko nemške vojne 1870-71, 549 strani, broš. \$1.50, vez.
Igralec, (F. M. Dostoevski), iz spominov mladeniča, roman, broš.	.75	Podobe iz sanj, (Ivan Cankar), vez.
Izgubljeni svet, (Conan Doyle), roman, broš.	.75	Požigalec, (K. S.), broš.
Iz modernega sveta, (F. S. Finžgar), roman, vez.	.75	Povesti, (Lovro Kuhar), broš.
Iz naših krajev, (Zofka Kveder), povesti vez.	.75	Predor, (B. Kellermann), socialen roman, broš.
Igračke, (Fr. Milčinski), črtice, vez.	.75	Roman treh srce, (Jack London), vez.
Jeromkin krog, (A. Koževnikov), povest za mladino s sliko, broš.	.75	Razne povesti, broš.
Jug, (P. Chocholoušek), zgodovinski roman, broš. 75c, vez.	.75	Rim, (J. S. Machar), broš. \$1.00, vez.
Jubilejni zbornik Onta Zupančiča, vez.	.75	Rodbinska sreča, (L. N. Tolstoj), roman, broš.
Junak našega časa, (M. J. Lermonthov), povest broš.	.75	Samosilnik, (Anton Novačan), deset povesti, broš.
Jari junaki, (Rado Murnik), humoreske, vez.	.75	Sanin, (H. Arcibašev), vez.
Jurica Agičeva, (Ks. Šandor Gjalski), broš. 50c, vez.	.75	Selo Stepančikovo in njegovi prebivalci, (F. M. Dostoevski), humorističen roman b oš.
Kmečki punt, (A. Šenoa), zgodovinska povest iz upora slov. kmetov vez.	.75	Spomini Krištofovega Pepčka, (Joseph Suchy), lično vez.
Kraljica mučenica, (Coloma Poljanec) zgodovinski roman, broš.	.75	Srce, (Ivan Albrecht) novele, vez.
Kuhinja pri kraljici gosji nožici, (Anatole France), broš. 75c, vez.	.75	Slika Doriane Graya (Oscar Wilde), roman, broš.
Konfesije literata, (J. S. Machar), zbirka spisov, vez.	.75	Svetobor, (P. Bohinjec), povest iz konca 11. stoletja, broš.
Karski, (L. N. Tolstoj), kavkaška povest broš.	.75	S poti, (Izidor Cankar), potopisne črtice, broš.
Kraljevi vitezi, (Michael Zevaco), zgodovinski roman v dveh delih, broš.	.75	Sosedje in druge novele (A. P. Čehov), broš.
Knez Serebernjani, (A. K. Tolstoj), roman iz časov Ivana Groznega, broš. stoj, roman broš.	.75	Sisto e Sesto, (Federer-Poljanec), povest iz Abrucev, broš.
Ljudske povesti, (Franc Jakšič), broš.	.75	Srce, (Amicis-Miklavčičeva), k vzgoji mladine, vez.
Ljudske pripovedke, (L. N. Tolstoj), broš.	.75	Spomini na Prešerna, (Ernestina Jelovšek), broš.
Mačja igra, (L. N. Tolstoj), roman, vez.	.75	Srečolovec (H. Majar), povest, broš.
Majhni življenjepisi, (L. N. Tolstoj), broš.	.75	Samosilnik, (Anton Novačan), 10 povesti, broš.
Majhni življenjepisi, (L. N. Tolstoj), broš.	.75	Staroindijanske pripovedke, (Jos. Suchy), s slikami, broš.
Majhni življenjepisi, (L. N. Tolstoj), broš.	.75	Spoved, (L. N. Tolstoj), broš.
Majhni življenjepisi, (L. N. Tolstoj), broš.	.75	Stepni kralj Lear in hiša ob Volgi, (Stepnjak-Turgenjev), broš.

Tarzan sin opice	(Edgar R. Burrough), broš. 75c, vez.	1.00	Levatik Fran: Zbrani spisi za mladino, vez.	1.25
Tarzan in svet,	(Edgar R. Burrough), vez.	1.00	Maselj Fran-Podlimbarski: Zbrani spisi, fina vezba.	
Tarzanove živali,	(Edgar R. Burrough), broš. 75c, vez.	1.00	I. zvezek. Slike in črtice, Gorski potoki in Tovariš Damjan broš. \$1.50 vez....	2.00
Tarzanov sin,	(Edgar R. Burrough), vez.	1.00	II. zvezek. Potresna povest. Močavčke slike, Vojvoda Perco in Perica ter črtice, broš. \$1.50, vez.	2.00
Tarzanova mladost v džungli,	(Edgar R. Burrough), vez.	1.00	Oba skupaj, broš. \$2.75, vez	3.75
(Vseh 5 knjig \$4.50.)				
Taras Buljba,	(N. Gogolj), satirična povest, broš. 75c, vez.	1.00	Pregelj Ivan, zbrani spisi:	
			I. zvezek. Štefan Golja in njegovi Tolminske novele, broš. \$1.35, fina vezba	1.75
Tri povedi,	(L. N. Tolstoj), Jetnik v Kavkazu. Starca, Koliko zemlje potrebuje človek, broš.	.40	II. zvezek: Bogovec Jernej. Balade v prozi, broš. \$1.35, fina vezba	1.75
Tri povedi,	(G. Flaubert), broš.	.65	IV. zvezek. Zgodbe zdravnika Muznika, Tolminske matere sveta noč vez.	1.75
Tik za fronto,	(Damir Feigel), vez.	.75	Iavčar Ivan: Zbrani spisi.	
Udovika,	(I. E. Tomic), povest, broš. 50c, vez.	.75	III. zvezek: Otok in struga, Tiberius Pannocius, Kuzovci, Vita vitae mesae, Janez Solnce, broš. \$2.10, vezana	2.50
Uporniki,	(Ivan Lah), povest kmečkih uporov, vez.	.75	IV. zvezek. Grajski pisar, 4000, V Zali, Izgubljeni Bog in Pomlad, vez.	2.50
V Ameriko in po Ameriki,	(A. Kristan), broš.	.40	V. zvezek. Izza kongresa	2.50
Višnjeva repatica,	(VI. Levstik), satiričen roman v dveh delih, broš. \$2.00, vez.	2.50	VI. zvezek: Cvetje v jeseni in Visoška kronika	2.50
Vitez iz rdeče hiše,	(A. Dumas), roman iz časov francoske revolucije, broš. 75c, vez.	1.00	Trdina Janez: Zbrani spisi, fina vezba, vsebina:	
Vladka in Mitka,	(Zofka Kveder), vez.	.50	I. zv.: Bahovi huzarji in Ilir ter včrške bajke stare in nove	2.00
V noči in ledu,	(F. Nansen), potopis ekspedicije na severni tečaj, s slikami, broš.	1.00	II. zv.: Bajke in povesti o Gorjancih	2.00
V oklopnjaku okoli sveta,	(R. Kraft), v dveh delih, broš.	1.50	III. zv.: Bajke in povesti	2.00
V robstvu,	(Ivan Matičič), roman tuge in boli, vez.	1.25	IV. zv.: Bajke in povesti	2.00
V zabolodah,	(France Bevk), roman, broš.	1.25	V. zv.: Izprghed v Belo Krajino	2.00
Zadnja pot kapitana Scotta,	(Pavel Kunaver), potopisne črtice skspedicije na severni tečaj, broš.	1.00	Jurčič Josip: Zbrani spisi (nova izdaja, fina vezba):	
Zadnja kmečka vojska	(A. Šenoa), zgodovina kmetskih uporov v 14. in 15. stoletju, vez.	1.25	I. zvezek: Pesmi, Narodne pravljice in pripovedke, Spomini na deda, Prazna vera, Uboštvo in bogastvo, Jesenska noč med slov. polharji, Juri Kozjak in Domjen	1.50
Zadnji val,	(Ivo Šorli), roman, broš.	1.00	II. zvezek. Spomini starega Slovence, Tihotapec, Juri Kobila, Dva prijatelja, Urban Smukova ženitev in Grad Rojinje	1.50
Zločin in kazen,	(F. M. Dostoevski), roman v dveh delih, vez.	2.25	III. zvezek: Kloštrski žolnir in Deseti brat	1.50
Zapiski iz mrtvega doma,	(F. M. Dostoevski), v dveh delih, vez.	2.25	IV. zvezek: Golida, Hči mestnega sodnika, Nemški valpet, Dva Brata, Božidar Tirtelj, Kozlovska sodba v Višnji gori Črta iz življenga političnega agitatorja, Sin kmečkega cesarja in Sosedov sin	2.00
Za miljoni,	(A. K. Green) roman, broš.	.65	V. zvezek: Lipe, Pipa tobaka, Moč in pravica, Županovanje v Globokem dolu, v rojni krajini, Telečja pečenka, Ivan Erazem Tattenbach, Bela ruta, Bel denar Na Kolpskem ustju in Doktor Zober,	2.50
Železna peta,	(Jack London), socialen roman, v dveh delih, broš.	1.00	Kersnik Janko: Zbrani spisi, broširani	
Zmote in konec gospodične Pavle,	(Ivan Zorec), broš.	.40	I. zvezek: Agitator	.75
Za srečo,	(Fr. Malograjski), povest, broš.	.40	II. zvezek: Lutrski ljudje, Testament	.85
Zvonarjeva hči,	(Miller-Steržaj) povest, breš.	.50	III. zvezek: Rošlin Vrjanko, Jara gospoda in Očetov greh	1.25
Znanci,	(Rado Murnik), povesti in orisi, vez.	.85	IV. zvezek: Gospod Janez, Kmetske slike, Humorske, Povesti za ljudstvo	1.25
Ženini naše Koprnele,	(Rado Murnik), satiričen roman, broš.	.35	V. zvezek: Pesmi, Berite novice Kritike, Komentar	1.50
Z ognjem in mečem,	(H. Sienkiewics), povest iz davnih let, 681 strani, vez.	3.25	VI. zvezek: Njegovo delo in doba, I. seštek: Leta mladosti in učenja, II. in III. seštek: Novelist in Politik	2.50
Zlatarjevo zlato,	(Avgust Šenon), zgodovinska povest iz 16. stoletja, broš.	.75		
Zgodba o nevidnem človeku,	(H. G. Wells), broš.	.35		
Zgodbe iz doline Žentflorjanske,	(Ivan Cankar), broš.	1.00		
Zabavna knjižnica,	vsebina: Zločin in madež, Mojster Roba, in Mladih zanikarnežev lastni životopis, vez.	.85		
Zeleni kader,	(I. Zorec), povest, broš.	.45		
Zbrani spisi,	(Dr. Hinko Dolenc), b.oš.	.50		
Zbrani spisi,	Val. Vodnika, broš.	.35		
<hr/>				
SLOVENSKI PISATELJI.				
Cankar Ivan: Zbrani spisi:			PESMI IN POEZIJE.	
I. zv., vsebina: Erotika, izdaja 1902; Erotika izdaja 1899; Pesmi 1892-1898; Vinjete, vezana			Akropolis in piramide,	
II. zvezek: Črtice in povesti ter Kritični in polemični spisi, vezana			(Ant. Aškerc), poetični spreходi po Orientu, fina vezba	1.25
III. zvezek: Jakob Ruda, Potovanje Nikolaja Nikiča, Za narodov blagor. Črtice ter Kritični in polemični spisi, vezana			Atila v Emoni in Romanca,	
IV. zvezek: Knjiga za lahkomiselne ljudi in Tuje vez.			(Ant. Aškerc), broš.	.50
V. zvezek: Kralj na Betajnovi, Na klancu in Črtice, vezana			Balade in romance in Stara pravda, broš.	.50
VI. zvezek: Ob zori, Živiljenje in smrt Petra Novljana in Hiša Marije pomočnice, vezana			Jadranski biseri, (Ant. Aškerc), fina vezba	1.25
VII. zvezek: Mimo živiljenja, Črtice in novele ter Kritični spisi, vezana			Job in Psalm 118, (S. Gregorčič), vez.	.75
VIII. zvezek: Gospa Judit, Križ na gori; Potepuh Marko in Kralj Matjaž, vezana	2.00		Junaki, epske pesnitve, (Ant. Aškerc), fina vezba	1.25
IX. zvezek: V mesečini; Martin Kačur; Nira; Iz Ottakringa v Oberhollabrunn, vezana			Moderna francoška lirika, (Ante Debeljak), vez.	.75
Finžgar F. S. Zbrani spisi:			Mučenjai, slika iz naše protiformacije, (Ant. Aškerc), fina vezba	1.25
IV. zvezek: Dekla Ančka in Srečala sta se, vezana	1.00		Mlada pota, (Oton Zupančič), broš.	.40
V. zvezek: Boji. Kronika gosp. Urbana in Golobova njiva, vezana	1.25		Poezije, (S. Gregorčič), I. zvezek, vez.	.60
VI. zvezek: Sama. Kakor Pelikan. Boltežar. Naš vsakdanji kruh in Tri črne žene, vezana	1.50		Poezije (S. Gregorčič), H. zvezek, vez.	1.25
(Vse tri knjige skupaj \$3.50.)			Poezije, (S. Gregorčič), ilustrirana izdaja, velik format, vez.	1.50
			Poezije, (Dragotin Kette), vez.	1.10
			Poezije, (Fr. Levstik), vez.	.80
			Pesmi živiljenja, (Fr. Albrecht), vez.	.50
			Pesmi, (Srečko Kosovel), broš.	.75
			Pohorske poti, (Janko Glaser), broš.	.35
			Primož Trubar, (Ant. Aškerc), zgodovinska epska pesnitve, vez.	.65
			Solnce in sence, (Ante Debeljak), broš.	.50
			Slutnje, (Ivan Albrecht), broš.	.45
			Šleske pesmi, (P. Bezruč), vez.	.50
			Plamteči okovi, (Mile Klopčič), broš. 35c, vez.	.50
			Pesnice iz prirode, (Vl. Kapus), broš.	.45
			Sto let slovenske lirike, od Vodnika do moderne, (Cvetko Golar), broš. 90c, vez.	1.25

IGRE.	
issa, (Leonard Anurejev), proširana	.50
neški trgovec (Wm. Shakespeare), vezana	.75
rijeva ženitev—Trije ženini (F. S. Tauchar), dve šalogni enodejanke, broš.	.25
gota (M. Krlež), drama v treh dejanjih	.50
spa z morja (Henrik Ibsen), drama v petih dejanjih, broš.	.60
up iz Judeje, (J. S. Machar), pentica (Ivan Molek), drama v treh dejanjih s prologom in pilogom	.25
ij Cezar (Wm. Shakespeare), vezana	.75
ebeth (Wm. Shakespeare), vezana	.75
ello (Wm. Shakespeare), vezana	.75
ščenje (Angelo Cerkvenik), tragedija v šestih scenah	.50
nantične duše (Ivan Čančar), drama v treh dejanjih, vezana	.85
Kresne noći (Wm. Shakespeare), vezana	.75
etnikova trilogija (Alois Kraigher) tri enodejanke, ki so celota zase. Broš. 75c., vezana	1.00
ANSTVENE RAZPRAVE, POLITIČNI IN GOSPODARSKO SOCIALNI SPISI, UČNE IN DRUGE KNJIGE TER BROŠURE.	
je religija prenehala funkcionirati? Debata	.25
gleško-slovensko berilo (Dr. T. J. Kern), vez.	2.00
da in tajne življenja (Dr. Anton Brecelj), splošno živjenjeslovje	.85
anka o higijeni, (dr. Ivo Pirc), z 236 slikami vez.	2.00
nači zdravnik, (pr. Kneipp), broš.	1.00
menti moderne izobrazbe (I. Molek), broš. 50c, vez.	.75
jni predhodniki današnjega socializma in komunizma (Abditus), broš.	.50
strirana lepa maska, navodila za šminkanje vez.	1.50
terinska pomoč zdravemu in polnemu dojenčku, (Dr. Matija Ambrožič) s 30 slikami v sloviji (Ant. Melik) I. in I. del, broš. \$2.50, vez.	3.50
ko je nastalo današnje delavstvo in njegovo gibanje (dr. D. Lončar), broš.	.45
rl Marx, njegovo življenje in njegov nauk, (M. Beer)	.50
tarstvo, (Bohuslav Skalicky), broš. \$1.75, vezana	2.25
uar Cankarjeve družbe 1930. broš.	.50
atka srbska gramatika (Dr. Josip Mencej)	.25
atka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov (Matija Pirc)	.40
zdro do delo in kapital, (Karl Marx), broš.	.25
sterij duše (Dr. Fr. Gostl), poljudni pregled psihijatrije, vezana	1.25
i jek, (dr. Joža Glonar), vez.	.25
i sadašnji ustavni položaj (Dr. Štefan Sagadin)	.75
rodnogospodarski eseji	.35
delavskem in socialističnem gibanju na Slovenskem do ustanovitve jugoslovenske socialnodemokratične stranke (1848-1896) (A. Kristan), broš. \$1.00 vezana	1.25
konsumnih društiv	.10
nutek slov. nar. gospodarstva	.50
itika in zgodovina (Dr. Drag Lončar), broš.	.50
istični socializem, broš.	.10
če evolucije in Adami pred Adamom (Ivan Molek), broš. 50c, vezana	.75
pletarska etika in morala (Ivan Molek), broš.	.10
va pomoč, (dr. M. Rus), s 40 slikami, broš.	.80
hične motnje na alkoholski podlagi, broš. \$1, vez.	1.50
stinstvo naših Alp (F. Seidl)	.75
zvo Socializma od utopije do nanosti (Friderik Engels, prevel M. Zaggar)	.35
garska trojica (Claessens-Molek)	.35
venski pravopis, (dr. A. Brešnik), broš.	.40
zialni ideali in Kako si iv človek vstvaril boga. (Molek-Keracher) broš.	.35
venska kuharica (S. Felicita Kalinšek), vez., 666 strani, ilustrirana	5.00
ernice novega življenja (Dr. K. Ozvald), broš.	.50
ol. ljubezen — materinstvo (Prof. dr. Zahor), trda vezba	.40
retna kuharica, vezana	1.40
okovne organizacije v Sloveniji, broš.	.25
etovna vojna in odgovornost socializma (E. K.) broš.	.50
od v Buddhim (Jos. Suchy)	.25
rčna kuharica (Marija Rebec), vezana	1.40

Pesmi, poezije, igre.
Angleške knjige
socialne in znanstvene
vsebine.

God and My Neighbor (Robert Blatchford), vez.	1.25
Goose-Step (Upton Sinclair), Studija ameriškega visokošolskega življenja, nad katerim imajo kontrolo privatni interesi, vez.	2.00
Goslings (Upton Sinclair), vez.	2.00
Hundred Per Cent (Upton Sinclair). Povest patrijota ...	1.20
Jungle (Upton Sinclair), povest iz čikaških klavnic	2.00
Jimmie Higgins (Upton Sinclair), povest socialističnega agitatorja med vojno	2.00
Karl Marx, biographical memoirs (Wilhelm Liebknecht) vezana	.60
King Coal (Upton Sinclair), povest iz štrajka coloradskih premogarjev l. 1913-14. Vez.	1.50
Law of Biogenesis (J. Howard Moore), vezana	.60
Life and Death (Dr. E. Teichmann), vezana	.60
Money Changers (Upton Sinclair), novela z Wall Streeta, v katerji pisatelj opisuje vzroke finančne krize l. 1907. Zanimiva vse skozi, vezana	1.50
Mountain City, (Upton Sinclair), novela, vezana	2.50
Oil (Upton Sinclair), novela, vezana	2.50
Outline of History (H. G. Wells), vez., 1171 strani	5.00
Physician in the House (J. H. Greer M. D.). Domači zdravnik, vezana	2.00
Republic of Plato vez.	2.00
Right to be Lazy (Paul Lafargue), vezana	.60
Roberts Rules of Order, vez.	1.50
Savage Survivals (J. Howard Moore), vezana	1.25
Science and Revolution (Ernest Unterman), vez.	.60
Sex Science (Jos. H. Greer M. D.), znanstvena razprava o spolnih problemih, vez.	1.00
Social Revolution (Karl Kautsky), vezana	.60
Spies in Steel. (F. L. Palmer), ekspoze spijonažnega sistema na železnem okrožju Minnesota, broš.	.50
Struggle Between Science and Superstition (A. M. Lewis), vezana	.60
They Call Me Carpenter (Upton Sinclair), povest iz Los Angelesa, broširana	1.00
The Cry for Justice (Upton Sinclair), vezana	2.00
The Profits of Religion (Upton Sinclair). Razprava o izrabljaju ver za privatne interese, vezana	.50
The Social Revolution (Karl Kautsky), vezana	.60
Universal Kinship (J. Howard Moore) izredno zanimiv spis dokazov evolucije, vez.	1.25
Vital Problems in Social Evolution (A. M. Lewis), vez.	.60
Yerney's Justice (Ivan Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica. Prevel Louis Adamic, vezana v platno	1.00
Walls and Bars (Eugene V. Debs. — Njegova poslednja knjiga, vezana	1.50
Naročilom priložite poštni ali ekspressni money order, ček ali gotovino. Za manjša naročila lahko pošljete poštne znamke.	
Vse knjige pošljamo proštnine prostoto. Klubom in čitalnicam pri večjih naročilih popust.	
PROLETAREC, 3639 W. 26th Street, Chicago, Ill.	
SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM V CLEVELANDU.	
Seje kluba št. 27 JSZ. se vrše vsak prvi petek ob 7:30 zvečer in vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2:30 pop., seje ženskega odseka pa vsak prvi torek v mesecu ob 7:30 zvečer v klubovih prostorih v S. N. D. Sodruži in sodruginje, agitirajte in pridobivajte novih članov in članic klubu ter novih naročnikov našemu glasilu Proletarcu. V organizaciji in izobražbi je naša moč.	
Najboljši jugoslovanski socialistič-	

ANGLEŠKE KNJIGE.

<i>Quiet on the Western Front</i> ,		knjiga, vezana	1.50
Erica Maria Remarque, naj-			
ljši opis svetovne vojne	2.50		
<i>American Communism</i> (James			
Reeal) vezana	1.50	Naročilom priložite poštni ali eks-	
<i>Chimism and Socialism</i> (Geo.		presni money order, ček ali gotovi-	
Sechanoff), vez.	.60	no. Za manjša naročila lahko pošlje-	
<i>Ent Lowly</i> (C. Osborne		te poštne znamke.	
ard, dve knjigi, 1813 stra-			
vezane		Vse knjige pošljamo proštnine	
<i>Ent Society</i> (Lewis H. Mor-	5.00	prosto. Klubom in čitalnicam pri	
n, vezana		večjih naročilih popust.	
on (Upton Sinclair), novela			
življenju in smrti Sacco in			
Anzettija ter civilizaciji, ki			
je poslala na električni stol.			
ve knjigi			
<i>Check</i> (Upton Sinclair)	3.50	PROLETAREC,	
ika korumpiranosti kapita-		3639 W. 26th Street, Chicago, Ill.	
tičnega žurnalizma, vez.			
<i>His Authorized Life and</i>			
<i>Letters</i> " (David Kalsner),	1.20	SODRUGOM IN SIMPATIČARJEM	
zana v platno		V CLEVELANDU.	
<i>and the War</i> , njegov govor			
Cantonu, O. in pred poroto			
sodišču	1.00	<i>Seje kluba št. 27 JSZ. se vrže</i>	
<i>less Health</i> (Jos. H. Greer,		<i>vsak prvi petek ob 7:30 zvečer in</i>	
D. ...		<i>vsako tretjo nedeljo v mesecu ob</i>	
		<i>2:30 pop., seje ženskega odseka pa</i>	
		<i>vsak prvi torek v mesecu ob 7:30</i>	
		<i>zvečer v klubovih prostorijah v S. N. D.</i>	
		<i>Sodruži in sodruginje, agitirajte in</i>	
		<i>pričakovajte novih članov in članic</i>	
		<i>klubu ter novih naročnikov našemu</i>	
		<i>glasilu Proletarcu. V organizaciji in</i>	
		<i>izobrazbi je naša moč.</i>	
	.25		
		<i>Najboljši jugoslovanski socialistič-</i>	
		<i>ji učitelji, profesori, inštitucije, s</i>	

— — — — —

Račun razpečanih znamk J. S. Z.											
za mesec januar 1931.											
va in mesto	Redne	Dualne	Izjemne	Letne	Mesečni	Konv.	Skupaj				
	'30-'31	'30-'31	'30-'31		'30-'31	prispevki	fond				
NOIS:											
en		4	—	—	—	\$ 1.20	\$ .40	\$ .60			
ago št. 1	80	—	20	—	10	—	31.00	10.00	41.00		
ago št. 20	10	5	5	10	—	—	6.50	2.00	8.50		
bers at large	—	3	5	—	—	—	2.80	.80	3.60		
HIGAN:											
oit št. 114	20	15	15	—	—	—	16.50	5.00	21.50		
oit št. 115	20	20	—	—	—	—	12.00	4.00	16.00		
O:											
report	7	—	8	—	15	—	2	6.90	1.50	8.40	
nwood	25	5	—	—	—	—	—	9.25	3.00	12.25	
rd	9	—	—	—	—	—	—	2.70	1.50	4.20	
y Fork	11	—	6	—	—	—	—	5.40	1.60	7.00	
athan Point	14	—	12	—	—	—	—	8.40	2.60	11.00	
er Point	—	—	3	—	—	—	—	1.05	.30	1.35	
eland	100	—	20	—	—	20	—	57.00	12.00	69.00	
erton	20	—	20	—	—	—	—	13.00	4.00	17.00	
NA:											
maugh	40	—	10	—	—	7	6	28.50	5.00	33.50	
nsburg	6	—	1	—	—	—	—	2.15	.60	2.75	
st. City	5	—	4	—	—	1	—	3.90	.90	4.80	
obe	1	—	5	—	—	—	—	2.05	.60	2.65	
rial	2	—	7	—	2	—	—	3.05	.90	3.95	
bers at large	12	—	—	—	—	—	—	3.60	1.20	4.80	
CONSIN:											
Allis	—	—	10	—	—	—	—	3.50	1.00	4.50	
aukee	30	—	10	—	—	—	—	12.50	3.50	16.00	
OMMING:											
et	6	—	2	—	—	—	—	2.50	.80	3.30	
aj	20	422	24	169	10	27	7	29	\$235.45	\$63.20	\$298.65
									Tajništvo J. S. Z.		

A Jugoslav Weekly
Devoted to the Interest
of the Workers.

Official Organ of
Jugoslav Federation, S. P.

PROLETARIAC

NO. 1224.

Published Weekly at 3639 W. 26th St.

CHICAGO, ILL., FEBRUARY 26, 1931

Telephone: Rockwell 2864.

VOL. XXVI.

Business Down, Profits Up

E. I. du Point de Nemours & Co. showed earnings on common stock last year of nearly \$50,000,000, of which \$33,000,000 came from its investment in General Motors Corp. It paid out \$46,000,000 in dividends on common stock and by juggling added \$63,000,000 to surplus account, bringing the total in this latter account to \$208,000,000. It might be assumed from this record that the year 1930 was a profitable year. As a matter of fact, the volume of business expressed in dollar sales was about 18% less than for 1929 after adjustments, and the income from operations was a third less. Even so, the income from operations was about the same as in 1928. The addition to surplus is pure jugglery. It results partly from selling stock at more than its par value and calling the difference surplus and partly from writing up by \$2.25 per share the value of the big block of General Motors common stock which the company has owned since 1918 and has been carrying on the books as less than either market value or book value.—

The New Leader.

TOO HOT TO HANDLE?

Was the Smedley Butler case too hot to handle?

The general has been given a formal reprimand and the court-martial has been called off.

Why? Was it because the administration discovered that Mussolini would have been proved to be a hit-and-run driver if the case had come to trial? Did the Fascist government request that the case be dropped?

This administration is long on starting things which it can't finish.

It is also short on starting which it ought to start.

The news brings out a point about Butler which should be noted by all of the "common people". If he retires next January, after more than 30 years' service in the marine corps, he will be entitled to a pension amounting to \$6,000 annually—and he won't be old either, only 50.

But every suggestion in congress that constructive workers should be given old age pensions is met with a cry of paternalism and the claim that this is a country of "rugged individualism" where each should look out for himself.

If a military man is entitled to an old age pension of \$6,000 a year, then each and every man and woman engaged in useful labor is much more entitled to an old age pension of \$6,000 a year.—Milwaukee Leader.

SOCIALISM

A new society founded on industrial peace and forethought, bearing with it its own ethics, aiming at a new and higher life for all men, has received the general name of Socialism, and it is my firm belief that it is destined to supersede the old order of things founded on industrial war, and to be the next step in the progress of humanity.—William Morris.

MY PEOPLE

My people are happy people,
No matter what goes wrong;
They wear chains and trust in fate,
And sing emotion's song.

My people are working people—
They labor all their lives
To take care of rich parasites
And clothe their lazy wives.

My people are fearless people—
They fight and bleed and die,
And do not want a single thing
But mansions in the sky.

My people are noisy people—
They give to every quack,
And cheat every ancient lie
With moss upon its back.

My people are handsome people—
You'll find them everywhere,
Putting cobwebs in their brains
And pressing down their hair.

My people are leading people—
Their leaders get the gold;
They lead and keep the rest behind
With empty bags to hold.—

Ross D. Brown,
Colored Socialist Poet.

Americanism: Boasting of our liberty and efficiency; tamely paying three times as much as Canadians for electricity.

A Good Beginning

The Variety Program of the English Section of the JSF Well Rendered

On Sunday afternoon, February 22, group of young musicians did their English Section of Club No. 1 stuff remarkably well with a solo piece and due thrown in which earned them hearty applause. It is very commendable of the Serbian organization to teach their youngsters to perform some useful work, and they usually like it very much to perform on the stage.

The very amusing and varied program, consisting of 9 numbers and a one act comedy in English, "Hans von Smash", was performed to everybody's enjoyment and satisfaction.

Personally I had the most pleasant surprise of the evening when I saw the members of the Singing Society "Sava" file in on the stage on account of the considerable increase of its membership since last fall. At that time I commented about the small number of singers and urged the young men and women to join "Sava" for the purpose of cultivating the lovely songs of Slovenia and, without daring to flatter myself with the efficacy of my advice, I was nevertheless very much delighted to see and hear a well sized group of singers render a selection of Slovene popular songs with feeling and schooled precision. The ever soft charm of the Slovene songs filled our hearts with cheer and a friendly feeling towards the singers which was reflected in the smiling faces of the audience and the stormy applause they gave the singers. It certainly was a very lucky and fitting introduction to the following numbers of the program, well played, finished the first part of the program which, after a short intermission, was followed by the one act comedy, "Hans von Smash", under the direction of John Kochevar and John Rak. The people almost "laughed their heads off" at the funny and well given dialogue and the good imitation of negro speech, costume and manners by the two performers.

An accordion solo by Mr. Joseph Petek, well played, finished the first part of the program which, after a short intermission, was followed by the one act comedy, "Hans von Smash", under the direction of John Kochevar and John Rak. The people almost "laughed their heads off" at the funny and well given dialogue and the good imitation of negro speech, costume and manners by the two performers.

Our own "Municipal Advocate", is serving the same purpose as Milwaukee's "Socialist Campaigner". Chicago's program and platform for 1931 is outlined. It treats the work of Socialist Mayor Hoan of Milwaukee and his colleagues and gives figures of socialist activities here and abroad. Our "Municipal Advocate" will do "a world of good" for our movement in Chicago and our comrades are strongly urged to participate in its continued issuance, upkeep and distribution. We greatly need the "Municipal Advocate".

This very entertaining program was followed by dancing to the tunes of Johnny Kochevar and his Merry-makers while in the basement excellent coffee and sandwiches were served and the indefatigable Mr. Juretic did some marathon accordion playing to the tunes of which the young folks danced merrily till midnight.

It was a very successful little affair and I hope that the next time the hall will be filled to capacity and the audience will also be more punctual in arriving.

All luck to the English Section of Club No. 1 of the J. S. F. and may its membership grow steadily and offer us some more such programs to make us think, laugh and cry—for such is life . . . Augusta Mertz.

I am sorry not to be able to go into details concerning his speech which was so interesting and absorbing that even the small children, who usually do not take very kindly to political speeches, were carried away to the extent of laughing with childish glee when occasion arose for it for more than 30 years this pioneer of the Socialist movement weathered all kinds of discomforts and persecutions but he is still going strong and in spite of it he clings to his post like a real fighter for the rights of the plain masses and may he have many more years left to continue his noble work.

A duet of popular songs, given by Misses May and Jean Jelen, delighted us with the clear freshness of their delicate, young voices and brought them ample applause.

Another success in Slovenia was given by the well known and popular Mr. Joseph Ovenc. Judging by his easy manner of speech and gesture, we presume that he is very familiar with the platform and, although we could not understand every word, we grasped the meaning of his address which ran in the same vein as Mr. Krzycki's. Mr. Ovenc who is a young man will have in the future ample opportunity to do much good in the political field by showing his countrymen the way to better their living conditions.

A recitation, "The Sad Sight of the Hungry" given by Mr. D. J. Lotrich, was a very timely picture of present economic conditions and touched our hearts with the terrible plight of the farther who, on his knees, begs to bread to feed his family. How many proletarian fathers are compelled at the present time to beg for bread in this blessed country of plenty while the rich people gorge themselves with luxurious food and sun their lazy and fat bodies on the beaches of Florida.

The next on the program was a musical number played by the Serbian string orchestra "Buducnost". This

SEARCHLIGHT

By Donald J. Lotrich

A lengthy and varied program, featuring the actress of Leo Krzycki, and climaxed by a rip roaring one act comedy "Hans von Smash" was presented last Sunday by the English Division of Branch No. 1 JSF, at the SNPJ Hall. The diversified program included a duet, trio and vocal chorus, a negro dialect, expressions of the times by the aforementioned Leo Krzycki and Joseph Ovenc, a recitation and exhibition of string music by our young Serbian Comrades from branch 20 JSF; also three selection from the keys of Joseph Petek's piano accordion. All in all was a good affair and certainly "Hans Von Smash", smashed all previous records for performing and likeability. The audience literally kept up a continuous howl throughout the entire time that Von Smash tried to adapt himself to the American styles and methods. Dancing followed the program. A goodly number were in attendance.

The first issue of "Free Youth" published by Young Socialists in New York City has reached us. It contains an array of material neatly displayed. "Free Youth" will be issued bimonthly and will promote the interests of the Yipsels. Subscription rates are 50 cents.

Our own "Municipal Advocate", is serving the same purpose as Milwaukee's "Socialist Campaigner". Chicago's program and platform for 1931 is outlined. It treats the work of Socialist Mayor Hoan of Milwaukee and his colleagues and gives figures of socialist activities here and abroad. Our "Municipal Advocate" will do "a world of good" for our movement in Chicago and our comrades are strongly urged to participate in its continued issuance, upkeep and distribution. We greatly need the "Municipal Advocate".

Last week I tried to explain a little of our local factionalism among Slovanes. It is well to continue by saying that everything and anything is being done by the "reactionaries" to thwart the activities of our club and party. This makes us feel that we are a real party of the opposition. It gives our work a more dignified aspect, to know that we are being opposed by these reactionary characters. What are they doing? Our Socialist Club generally reserves dates for plays and concerts one year in advance. Those familiar with rentals of halls know that deposits must be made when making reservations. Very well. Our club had a play on January 25, 1931. This other faction having previously rented Jan. 18, 1931, changed its date to Jan. 25, so as to conflict with our date. Of course we had a good attendance of the progressive element of Slovanes and reported to us that the Serbs and Croats filled the hall for the "reactionaries". Again on Nov. 30, 1930 our club held its annual fall concert and again this group helped schedule a "Monarchical" celebration. We had one of the best attendances our club has ever had despite this intended, and seemingly with purpose, act. One of our progressive lodges has had the same thing done to it on the past three occasions. There cannot be a doubt but that most of this is international. Be it or not, it shows the true spirit of the groups.

Announcement has been made that taxes in the Chicago area will be increased 20%. Because Chicago has been "financially embarrassed", loans have had to be floated and now there must be an increase in taxation to cover the added losses. Chicago has millions and millions of dollars of money wasted annually. The politicians of the two factions controlling the governing powers are not concerned so much about keeping the costs down and avoid waste. They are more concerned to see that their henchmen secure the jobs that go with each election so that they can perfect a machine that will secure

THE SOCIALIST PARTY AT WORK

Forward Drive Success is Vital Need, Says Thomas

"The traveling I have done already this year, and the voluminous correspondence that comes to my desk, make me more than anxious that the SOCIALIST FORWARD DRIVE succeed", said Norman Thomas on arriving in Chicago, after going over the records of the Socialism Forward Drive with Clarence Senior, Drive director.

"The old order is visibly shaken", he continued. "Everywhere I go people are ready and waiting for the organization with a plan, and with the courage and resourcefulness to get into the fight for social justice. I want to bear emphatic testimony to the needs and opportunities of the party in these days. I urge everybody to contribute or pledge as generous a sum as he can."

Senior explained to Comrade Thomas that there were almost fifty thousand names yet to be circularized for the Drive, but that they were being sent out at the rate of several thousand a day. The Drive is being run conservatively, he said, so that the administrative costs would not be large.

Cleveland Drive Success

With Norman Thomas as the main speaker, the Cleveland Drive banquet was held Feb. 10, and was more successful than the one held in the fall of 1929. Almost \$500 was raised for the Drive.

Other Dinners Planned

Richmond and Hopewell, Virginia, Pittsburgh, the Bronx, and Wilmington, Del., are now making arrangements for banquets. Details will be announced later. Speakers are available for local groups upon demand to the national drive headquarters, 2653 Washington Blvd., Chicago.

Members of the National Executive Committee on their way to the Washington, D. C. meeting February 28 and March 1 are available for dates.

Pennsylvania to Follow-up

Plans have just been announced by Sarah Limbach, secretary of the Pennsylvania organization, for follow-up work in that state. Letters will be sent to all who have not answered the national appeal by Norman Thomas and Morris Hillquit, signed by the leaders of the state organization, including James H. Maurer, Darlington Hoopes, Mayor Stump, and others. Then "key-men" will be picked in each community, whose responsibility it will be to see that all who can possibly contribute should do so.

Wisconsin Asks Congress for Liberty

Loan to Aid Jobless

Socialist representatives in the state legislature, already backing a comprehensive program of legislation along advanced lines, continue to add bills to their program for this session. Assemblyman Ben Rubin has introduced an act to prevent discrimination against Negro drivers by automobile insurance companies. Senator Thomas M. Duncan has introduced a joint resolution providing a 10% reduction in electric light, power, gas and telephone rates as an emergency measure. On a vote to suspend the rules for immediate passage, Duncan's resolution was backed 18 to 13 by the Senate, indicating that it will be passed on that vote.

Senator Walter Polakowski has carried through to victory two resolutions memorializing the Congress of the United States to provide a "Liberty Loan" of five to six billion dollars to provide work on roads, and to complete the Great Lakes—St. Lawrence waterway.

Senator Duncan has also succeeded in getting a resolution passed asking for a national referendum on the prohibition question, in order to clarify the wet-dry dispute.

By a vote of 15 to 12, the Senate killed the Polakowski bill for maternity insurance. The bill provided a fourteen week benefit of one-third pay for mothers at childbirth.

Organization Notes

The next meeting of the National Executive Committee will be held in this city on February 28-March 1st, according to an announcement by the local Socialists and Marx Lewis who is making arrangements for a banquet at the National Press Club at which the members will speak to the diners and over the radio. The chief business of the meeting will be the pushing of the "Socialism Forward Drive" and the arranging of the National Conference which will be held in Milwaukee, June 19th-20th and 21st.

Indiana

The city of Richmond knows that Norman Thomas was in town on Friday the 13th. The local Socialists met Comrade Thomas after he had spoken several times at Earlham College, held an automobile parade in the evening with red flags and red fire galore, held a banquet of the members of the local and then sponsored a mass meeting in a local high school with the auditorium packed. Richmond, after a few years "in the dumps" again possesses a live Socialist organization.

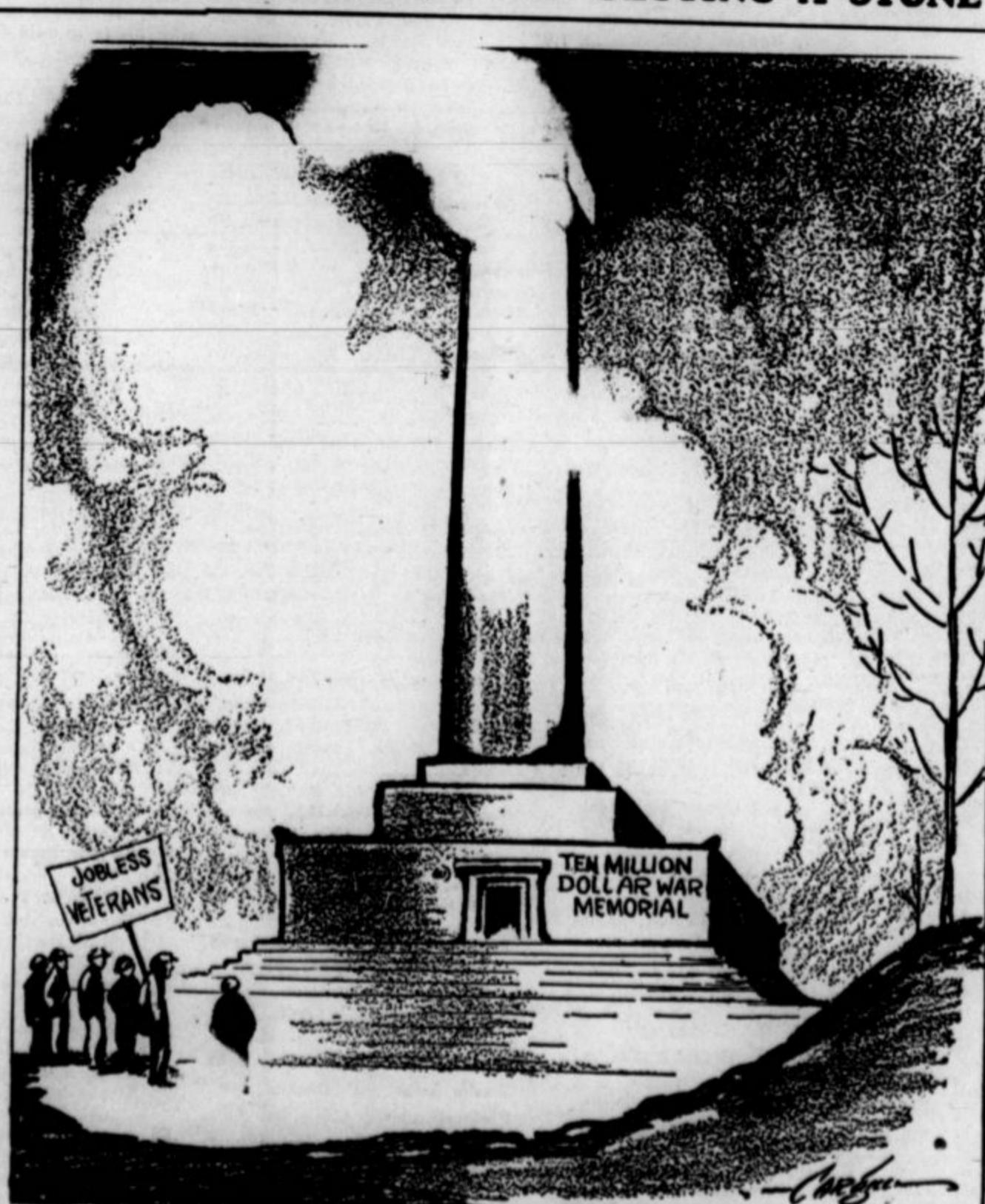
Iowa

Norman Thomas spoke at the Workmen's Circle Branch in Sioux City, Thursday, February 19th. Names and addresses were taken and the local comrades hope that a thriving organization will soon take the field working for Socialism in this part of the state. Simplifiers in Iowa should get in touch with L. S. McMillis, R. 7, Des Moines.

New Jersey

A full city ticket will be entered in the Camden municipal elections this spring. Sidney S. Grieb, the new organizer for the party has mapped out a plan to cover the city with literature at least five times before the campaign.

ASKING FOR BREAD AND GETTING A STONE

MORE ENGLISH

ARTICLES ON PAGE 6.